

บทที่ 1

บทนำ

1. ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีพัฒนาการมาจากสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 พระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวไม่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เป็นเพียงสภาที่ปรึกษาแก่กรมการจังหวัดเท่านั้น จึงไม่มีผู้บริหาร จนกระทั่งปี พ.ศ.2498 จึงจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นที่มีทั้งสภาจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยสมาชิกสภาจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาคทำหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในขณะนั้นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มาจากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและอากรการฆ่าสัตว์ แต่เมื่อมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ ปี พ.ศ.2537 แล้ว มีผลให้แหล่งรายได้ดังกล่าวเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีงบที่จะไปพัฒนา ในปี พ.ศ.2540 มีการผลักดันให้แก่ไขกฎหมายจัดตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและในที่สุดก็ได้มีพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ.ศ.2540 มาบังคับใช้ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอน 62 ก เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2540 โดยยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 และแก้ไขเพิ่มเติมรวม 11 ฉบับ

การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นความพยายามที่ต้องการรักษาองค์กรไม่ให้ถูกยุบเพราะมีการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและถูกอ้างว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีพื้นที่ทำงานสมควรให้ยุบทิ้ง แต่การเมืองท้องถิ่นที่มีองค์ประกอบของนักการเมืองท้องถิ่นในท้องถิ่นได้รวมตัวกันต่อรองกับรัฐบาล ระหว่างปี 2539 จนกระทั่งปี 2540 จึงเกิดองค์การบริหารส่วนจังหวัดรูปแบบใหม่ขึ้น โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดจังหวัดในฐานะปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายอำเภอในฐานะหัวหน้าส่วนอำเภอต้องถอนตัวออกไป

ทำให้ส่วนอำเภออุกยุม และให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกกันเองหนึ่งคนเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2537 กฎหมายกำหนดให้ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด เมื่อไม่มีรายได้ ไม่มีพื้นที่ทำงานจึงมีกระแสให้ยุบองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสีย แต่มีการเดินขบวนประท้วงกันที่ทำเนียบรัฐบาล จึงมีการปรับเปลี่ยนแหล่งรายได้ใหม่ เมื่อยุบไม่ได้การให้คงอยู่ก็ต้องมีแหล่งรายได้ที่สามารถนำมาแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้ ซึ่งเข้าใจว่า ในระหว่างการต่อรองกับรัฐบาลในสมัยนั้น การต่อรองเกิดขึ้นเพื่อให้องค์กรอยู่ได้ ไม่เช่นนั้นก็ต้องถูกยุบทิ้งเนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำงาน ขณะเดียวกันก็ไม่มีแหล่งรายได้ของตนเอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีทางเลือกจึงต้องยอมรับ

เหตุผลที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษี 3 ประเภทนี้เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและอนามัยของประชาชนและการสุขาภิบาลทำให้ประชาชนเจ็บป่วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมีรายได้จากภาษีบุหรี่

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรับผิดชอบถนนหนทางและถนนชำรุดเสียหายมาจากการใช้รถยนต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมีรายได้จากภาษีน้ำมัน

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรับผิดชอบระบบบำบัดน้ำเสียเรื่องสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมีรายได้จากค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม

ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บได้ในจังหวัดใดแบ่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นก่อนร้อยละ 5 ที่เหลือส่งเข้าส่วนกลาง ภาษียรถยนต์และล้อเลื่อนแบ่งสรรกันตามสัดส่วนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ส่วนเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมการปกครองกำหนด

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้ที่เก็บเองได้แก่ ภาษีบุหรี่ ภาษีน้ำมันและค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม และมีบางจังหวัดที่ยังมีสภา

ตำบลอยู่ สามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและ
อากรฆ่าสัตว์ได้ แต่ต้องจัดสรรไว้กับสภาตำบลตามที่กฎหมายกำหนด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความจำเป็นต้องจัดเก็บรายได้จากภาษี
อากรจากประชาชน เนื่องจากงานบริการสาธารณะที่ต้องรับผิดชอบมีเป็นจำนวน
มาก ถ้าไม่มีแหล่งรายได้ก็ไม่สามารถจะให้การบริการแก่ประชาชนได้เช่นกัน
ดังนั้น การจัดเก็บภาษีจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งรายได้ของท้องถิ่น โดยที่
กฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บรายได้จากภาษีดังกล่าวได้
จำนวนไม่เกินจำนวนอัตราขั้นสูง โดยต้องออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน
จังหวัดจัดเก็บเองและสามารถจะนำมาพัฒนาท้องถิ่นได้ทั้งหมดไม่ต้องส่งเป็น
รายได้ของแผ่นดิน

โดยปกติบุหรี่ยี่และน้ำมันก็เสียภาษีสรรพสามิตให้กับกรมสรรพสามิตอยู่
แล้ว แต่กฎหมายจัดตั้งองค์บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษี
ได้อีก จึงเป็นการเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พัก
ในโรงแรมเป็นการเก็บจากคนเดินทางมาพักที่โรงแรม โดยให้ผู้ควบคุมและ
จัดการโรงแรมเป็นผู้เรียกเก็บแทน และในทางปฏิบัติไม่สามารถจะทำได้ หรือทำ
ได้ก็ไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ ภาษีทั้งสองรายการและค่าธรรมเนียมดังกล่าว
เป็นการเก็บซ้ำซ้อน นอกจากนั้น บางจังหวัดออกข้อบัญญัติไปแล้ว บางจังหวัด
ยังไม่ออก อัตราการจัดเก็บของแต่ละแห่งก็ไม่เท่ากัน จึงเกิดการเคลื่อนย้ายของ
สินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง ส่วนจัดเก็บ
ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นซึ่งกฎหมายให้อำนาจจัดเก็บได้เฉพาะ
ในเขตสภาตำบลแต่้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศไม่มีสภาตำบลอยู่แล้ว
จึงไม่สามารถจัดเก็บภาษีดังกล่าวได้

เนื่องจากระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็น
การเมืองท้องถิ่นที่ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน การจัดเก็บภาษีจาก
ประชาชนจึงเป็นความเสี่ยงที่จะกระทบต่อฐานเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น
ท้องถิ่น เมื่อ้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งมีอำนาจอิสระในการออก
ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีเอง (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 มาตรา 64)และแต่ละแห่งดำเนินการไม่
พร้อมกัน หรือ้องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งไม่ได้ออกข้อบัญญัติเก็บภาษี
โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ทำให้บุหรี่ยี่และน้ำมันจากจังหวัดอื่นที่มีราคาถูกลงกว่า

เคลื่อนย้ายเข้ามาแทน ทำให้ผู้ประกอบการเดือดร้อน แม้ในจังหวัดที่ออกข้อบัญญัติแล้วการจัดเก็บภาษีก็มีลักษณะเป็นการเหมาจ่ายในขณะที่ตัวกฎหมายกำหนดให้ชำระเป็นจำนวนที่แน่นอนตายตัว กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบุหรี แต่นโยบายของรัฐณรงค์ให้ประชาชนงดสูบบุหรี กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมัน แต่นโยบายของรัฐณรงค์ให้ประชาชนประหยัดพลังงาน กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม แต่เหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยทำให้คนท่องเที่ยวน้อยลง ภาษีเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจไม่มีความแน่นอน ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ข้อบัญญัติและการดำเนินการตามข้อบัญญัติ นอกจากนั้น พลเมืองไทยทุกคนมีหน้าที่ต้องเสียภาษี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ 2540, มาตรา 69) จากการตรวจสอบพบว่า การจัดเก็บภาษิดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้ลดลง และมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตรับผิดชอบ ดังนั้น เพื่อจะได้หาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความสำคัญของปัญหาการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 เพื่อศึกษาวิวัฒนาการ ประวัติ แนวคิดและวิวัฒนาการของการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3 เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองที่นำมาใช้บังคับและควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้น

2.4 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 เพื่อเสนอแนวคิดในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. สมมติฐานของการวิจัย

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรเพื่อบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งออกตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2546 ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีอากรและมีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการบังคับใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นและการดำเนินการตามข้อบัญญัติท้องถิ่นทำให้การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรมีปัญหา หากมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวมากขึ้น

4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล ในหนึ่งจังหวัดมีเพียงหนึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ.ศ.2540 แต่ละจังหวัดสามารถออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งถือเป็นกฎหมายท้องถิ่นเพื่อเก็บภาษีอากรได้ไม่เกินอัตราขั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คือจัดเก็บในอัตราที่ต่ำกว่าได้ ประกอบกับสินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองเป็นสินค้าที่เคลื่อนย้ายไปตามจังหวัดต่างๆ ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ไม่พร้อมกันทั้งประเทศก็จะทำให้เกิดการไหลของสินค้าไปยังจังหวัดที่ยังไม่ออกกฎหมาย เกิดผลกระทบกับจังหวัดใกล้เคียง หรือกรณีเรียกเก็บภาษีในอัตราที่แตกต่างกันก็มีผลกระทบกับจังหวัดใกล้เคียงเช่นเดียวกัน ภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ

ดังนั้น ขอบเขตในการศึกษาวิจัยจึงต้องศึกษาถึงปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยเน้นเฉพาะภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองเท่านั้น

5. วิธีการศึกษา

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลครอบคลุมทุกด้าน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ใช้ข้อมูลที่เป็นเอกสาร และข้อมูลภาคสนามประกอบกัน ดังนี้

5.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาเอกสารที่เป็นงานวิชาการและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดในเรื่องการจัดเก็บภาษีอากร ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งและมติคณะรัฐมนตรีและหนังสือสั่งการต่างๆ

5.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับจากการทอดแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มผู้เสียภาษีอากร กลุ่มประชาชน กลุ่มข้าราชการและกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น

5.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เสียภาษีอากร ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงความสำคัญของปัญหาการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6.2 ทำให้ทราบถึงวิวัฒนาการ ประวัติ แนวคิดและวิวัฒนาการของการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6.3 ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองที่นำมาใช้บังคับและควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้น

6.4 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6.5 ทำให้ทราบถึงแนวคิดในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บทที่ 2

ความหมายและหลักการของภาษีอากร และวิวัฒนาการของการ จัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองมีลักษณะเป็นการบังคับเรียกเก็บจากประชาชนเช่นเดียวกับภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นรายได้สำหรับใช้จ่ายในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองถือว่าเป็นรายได้สำคัญอย่างหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสนใจมาก เนื่องจากมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตัดสินใจและบริหารกิจการของท้องถิ่นได้เองแล้ว ท้องถิ่นเหล่านั้นสามารถจะจัดเก็บรายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองได้หรือไม่ หรือยังต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐอยู่ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจะทำให้ท้องถิ่นต้องดำเนินการตามเงื่อนไขของหน่วยงานที่ให้งบประมาณตลอดไป ไม่มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การบริหาร และการเงินการคลัง ทำให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในลำดับต่อไป

1. ความหมายของภาษีอากร

ภาษี คือเงินที่รัฐบาลเรียกเก็บจากรายการเพื่อนำไปใช้จ่ายในการบำรุงประเทศ(นววรรณ พันธุมเมธา, 2544, หน้า 750)

อากร คือค่าธรรมเนียมที่รัฐบาลเรียกเก็บจากสิ่งที่เกิดจากธรรมชาติหรือสิ่งที่ทำขึ้นเป็นการค้า(นววรรณ พันธุมเมธา, 2544, หน้า 750)

ความหมายของ“ภาษี”ในช่วงศตวรรษที่ 16-18 มีอิทธิพลมาจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่าภาษีมักมีลักษณะเป็นค่าตอบแทนผลประโยชน์ที่ประชาชนมอบให้แก่รัฐเพื่อตอบแทนการที่รัฐได้ให้บริการแก่ประชาชนและมีลักษณะเป็นการประกันภัยประเภทหนึ่งที่คุ้มครองรัฐให้พ้นจากความเสียหายใดๆที่อาจเกิดขึ้น (สุภลักษณ์ พิณีจิวคณ, 2547, หน้า 29)

HUME นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ มีเห็นว่า ภาษีเป็นรายได้ที่มาจากความสมัครใจ (Contribution volunteer)

นักการคลังค่ายเสรีนิยม ที่มีแนวความคิดว่า ภาษีมูลีลักษณะเป็นค่าตอบแทนผลประโยชน์ (ศุภลักษณ์ พิณิจกุล, 2547, หน้า 29) ได้แก่

REROY-BEAULIEU มีความเห็นว่า ภาษีมูลีลักษณะเป็นค่าตอบแทนการให้บริการที่รัฐจัดทำหรือได้จัดหาให้แก่ประชาชน

LOCKE มีความเห็นว่า ภาษีมูลีลักษณะเป็นสัญญาสองฝ่ายและเป็นเรื่องของการแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐกับปัจเจกชน ภาษีมูลีจะมีลักษณะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อได้รับการตกลงยินยอมจากปัจเจกชนเพราะเหตุว่า ภาษีเป็นสิ่งที่ปัจเจกชนมอบให้แก่รัฐ เพื่อเป็นค่าตอบแทนการให้ความคุ้มครองในชีวิตความเป็นอยู่อย่างอิสระและความเป็นเจ้าของในทรัพย์สิน

SMITH มีความเห็นว่า ประชาชนผู้อยู่ใต้อำนาจของรัฐบาลจำเป็นต้องบริจาคหรือสละเงินให้แก่รัฐตามสัดส่วนของรายได้ที่ครอบครองอยู่

สรุปได้ว่า สาระสำคัญของความหมายของภาษีที่หมายถึง การแลกเปลี่ยนนั้นอยู่ที่ความยินยอม (ความสมัครใจ) ของผู้เสียภาษีเพื่อเป็นค่าตอบแทนการให้บริการของรัฐนั่นเอง

การวิเคราะห์แนวคิดที่ว่า ภาษีมูลีลักษณะเป็นค่าตอบแทนผลประโยชน์สามารถจำแนกออกเป็น 2 แนวทาง

1. ภาษีมูลีลักษณะเป็นค่าตอบแทนความปลอดภัย เสมือนหนึ่งการชำระเบี้ยประกันภัยในสัญญาหรือกรรมกรรมประกันภัย
2. ภาษีมูลีลักษณะเป็นค่าตอบแทนการให้บริการสาธารณะเสมือนหนึ่งการชำระราคาสินค้า

โดยลักษณะของภาษีอากรนั้นจะแตกต่างไปจากเงินได้หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ซึ่งผู้ที่จะต้องเสียภาษีอากรเป็นการถูกบังคับด้วยเงื่อนไขของกฎหมาย และเมื่อเสียภาษีอากรไปแล้ว ผลประโยชน์ที่จะได้รับตอบแทนกลับคืนมานั้นไม่เป็นการเฉพาะตัว โดยจะย้อนกลับมาในทางอ้อมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม (เพิ่มบุญ แก้วเขียว, 2548, หน้า 13)

การเสียภาษีอากรถือเป็นหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อเป็นหน้าที่แล้วก็แสดงว่า ถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ผู้นั้นก็ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย (เพิ่มบุญ แก้วเขียว, 2546, หน้า 11)

การแบ่งประเภทหรือระบบของภาษีอากร(Tax System) ที่นิยมใช้ใน ปัจจุบัน (เพิ่มบุญ แก้วเขียว, 2548, หน้า 14) จะมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ

1. ภาษีทางตรง (Direct Tax) เป็นชนิดของภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องรับภาระ ด้วยตนเองอย่างแท้จริง การที่จะผลักภาระที่ตนมีหน้าที่เสียนั้นไปให้ผู้อื่น รับภาระแทนจะกระทำใด้ยาก เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติ บุคคล เป็นต้น

2. ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) เป็นชนิดของภาษีที่ผู้เสียภาษีนั้น สามารถผลักภาระภาษีที่ตนมีหน้าที่ต้องเสียไปให้ผู้อื่นรับภาระภาษีแทนตนได้ซึ่ง ภาษีชนิดนี้ส่วนใหญ่เป็นภาษีจากสินค้าและบริการ โดยผลักภาระภาษีเข้าไปใน ราคาของสินค้าและให้ผู้บริโภคเป็นผู้รับภาระภาษีนั้นๆแทน เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต หรือภาษีศุลกากร เป็นต้น

ภาษี เป็นเงินที่รัฐบังคับเก็บจากประชาชนและหน่วยธุรกิจต่างๆ โดย มิได้มีการแลกเปลี่ยนหรือให้สิ่งของใดๆเป็นการตอบแทน นักเศรษฐศาสตร์จึง เรียกภาษีว่า เป็นเงินโอนหรือเงินที่เปลี่ยนมือจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล (จรัส สุวรรณมาลา, 2541, หน้า 9)

ระบบภาษีที่ดีไม่จำเป็นต้องสามารถเก็บรายได้เข้ารัฐได้มากที่สุดเสมอ ไป ในการวางระบบภาษีนั้นรัฐบาลจะพิจารณาผลกระทบหลายด้านพร้อมๆกัน ไป เป้าหมายระดับมหภาคของการบริหารภาษีอากร(จรัส สุวรรณมาลา, 2541, หน้า 9) มีดังนี้

1. ภาษีเพื่อความเป็นธรรม เป็นการวางระบบภาษีเพื่อส่งเสริมการ กระจายภาระภาษีระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆอย่างเป็นธรรม

2. ภาษีที่เป็นกลาง เป็นการวางระบบภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบน ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากการได้เปรียบเสียเปรียบใน การรับภาษีที่แตกต่างกัน

3. ภาษีเพื่อการกระจายรายได้ เป็นการวางระบบภาษีที่สามารถช่วย กระจายรายได้ระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆหรือเป็นระบบภาษีที่จะช่วยลดช่องว่าง ของรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนได้โดยอัตโนมัติ

4. ภาษีเพื่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เป็นการวางระบบภาษีที่มี ความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สามารถช่วยลดหรือชะลอ

ผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อ การขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด การขาดดุลการคลังของรัฐบาล และภาวะการถดถอยทางเศรษฐกิจได้โดยอัตโนมัติ

5. ภาษีเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นการวางระบบภาษีที่ช่วยส่งเสริมการออม การลงทุน การส่งออก และการค้าเสรีในประเทศและระหว่างประเทศ

ส่วนเป้าหมายการจัดเก็บภาษีสระดับจุลภาคนั้น เน้นการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและมีประสิทธิผลสูงสุด มีผลกระทบในทางลบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมน้อยที่สุดประชาชนผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกมากที่สุดและเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยมากที่สุด(จรัส สุวรรณมาลา, 2541, หน้า 4)

ภาษี(Tax) คือ สิ่งที่รัฐบังคับเรียกเก็บจากรายกรและนำมาใช้เพื่อพัฒนาสังคมส่วนรวมโดยมิได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี (เกริกเกียรติ พิพัฒน์ เสรีธรรม, 2543, หน้า 129-130) ซึ่งแบ่งเป็นสองลักษณะคือ

1. ภาษีที่รัฐบาลเก็บจากประชาชนนั้นจะมีลักษณะของการบังคับภาษีที่จะเก็บนั้นอาจจะป็นรายได้หรือสิ่งของหรือผลประโยชน์หรือบริการจากตัวผู้เสียภาษี

2. ภาษีที่เก็บได้นั้นจะต้องนำไปใช้เพื่อสังคมส่วนรวม ตัวผู้เสียภาษีนั้นจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรง ซึ่งต่างจากการซื้อสินค้าหรือบริการ ซึ่งผู้เสียเงินจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น

ภาษี (Tax) คือ เงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ยกเว้น การกู้ยืมและการขายสินค้าและบริการในราคาทุนของรัฐบาล (เกริกเกียรติ พิพัฒน์ เสรีธรรม, 2543, หน้า 130) ซึ่งแบ่งเป็นสองลักษณะคือ

1. ภาษีอากรนั้นหมายถึงเงินได้หรือทรัพย์สินที่ได้จากการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล เมื่อรัฐบาลเก็บภาษีไปใช้จ่ายในกิจการของรัฐบาล ทรัพย์สินที่จะมีเหลือไว้ใช้ในภาคเอกชนย่อมจะต้องลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการบริโภค การออมและการลงทุนของเอกชน

2. การกู้ยืมของรัฐบาลนั้นเป็นการยืมไปใช้เป็นการชั่วคราวซึ่งรัฐบาลจะต้องจ่ายคืนในภายหลัง ดังนั้น จึงเท่ากับว่าไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินจากภาคเอกชนไปยังภาครัฐบาล

ฐานภาษี(Tax Base) คือ สิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการประเมินเก็บภาษีอากรแต่ละชนิดตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้ ได้แก่ รายได้ ความมั่งคั่ง มูลค่าของ

สินค้าหรือบริการที่ทำการซื้อขายกัน หรือสิ่งอื่นๆที่กำหนดขึ้น โดยปกติแล้วสิ่งที่ใช้เป็นฐานภาษีนี้นั้นมักจะถูกใช้เป็นเครื่องวัดถึงความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคลด้วย (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543, หน้า 131)

วิธีการประเมินภาษี อาจะทำการประเมินภาษีตามมูลค่าหรือราคา (Ad Valorem Tax) หรืออาจะทำการประเมินตามจำนวนหรือปริมาณของสิ่งที่ถูกเก็บภาษี (Unit Tax)

ระบบของภาษีอากรแบ่งออกเป็นภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543, หน้า 139-140) คือ

1. ภาษีทางตรง (Direct Taxes) คือภาษีที่ผู้เสียภาษีแบกรับภาระของภาษีนั้นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถผลักภาระของภาษีดังกล่าวไปให้แก่ผู้อื่น เช่น ผู้ที่เสียภาษีต่างด้าวนั้นจะไม่สามารถผลักภาระของค่าต่างด้าวไปให้แก่ผู้อื่นได้ ภาษีทางตรงได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการประกันสังคม ภาษีมรดกและภาษีที่เก็บจากทุน ภาษีการให้โดยเสน่หา

2. ภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีมิได้เป็นผู้แบกรับภาระของภาษีนั้นไว้ทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ เขาสามารถที่จะผลักภาระของภาษีที่เขาได้เสียไปนั้นทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไปให้แก่ผู้อื่น เช่น รัฐบาลเก็บภาษีสรรพสามิตสุรา ผู้ผลิตสุราจะผลักภาระของภาษีทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ที่เขาได้เสียให้กับรัฐบาลไปให้แก่ผู้บริโภคในรูปของการขายสุราในราคาที่แพงขึ้น ภาษีทางอ้อมได้แก่ ภาษีสินค้าขาออก ภาษีสินค้าขาเข้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีการค้า ภาษีทรัพย์สิน อากรและแสตมป์ และค่าใบอนุญาต

องค์ประกอบที่สำคัญของระบบภาษีอากรที่ดีคือ การมีการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีนี้นั้นจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนในการเสียภาษีและขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์สุจริตและประสิทธิภาพของการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาษีอากรเป็นสำคัญ ส่วนหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีอากรในปัจจุบัน(เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543, หน้า 145) ได้แก่

หลักของความแน่นอน

หลักของการประหยัด

หลักของความเสมอภาค

หลักของการยอมรับ

หลักของการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

หลักของการทำรายได้

หลักของการยืดหยุ่น

โครงสร้างของระบบภาษีที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ

(เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, 2543, หน้า 143) ดังนี้

1. ภาระของภาษีหรือค่าใช้จ่ายของรัฐจะต้องกระจายแก่ประชาชนผู้เสียภาษีทุกคนอย่างยุติธรรม กล่าวคือ แต่ละคนควรจะแบกรับภาษีตามฐานะของตนอย่างยุติธรรม

2. การเลือกเก็บภาษีแต่ละชนิดที่จัดเก็บนั้นจะต้องพยายามให้มีผลกระทบ หรือผลเสียหายต่อการตัดสินใจในทางเศรษฐกิจหรือการทำงานของกลไกน้อยที่สุด นอกจากนี้ภาษีอากรต่างๆที่จัดเก็บนั้นควรจะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขการใช้ทรัพยากรที่ไร้ประสิทธิภาพของเอกชนด้วย

3. โครงสร้างของภาษีที่ใช้้นั้นควรจะต้องเอื้ออำนวยต่อการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย

4. ระบบของภาษีต่างๆที่ใช้จัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แจ้งชัดต่อผู้เสียภาษีและการบริหารการจัดเก็บจะต้องเป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและภาระของผู้เสียภาษีควรจะอยู่ในอัตราที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายต่างๆในการจัดเก็บภาษีนั้น

การปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นด้วยความมุ่งหมายให้ประชาชนปกครองตนเอง เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายแห่งรัฐ รัฐได้มอบหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันให้ประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง โดยรัฐทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น การที่ท้องถิ่นมีการคลังเป็นของตนเอง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะท้องถิ่นมีดุลพินิจในการเลือกจัดทำบริการสาธารณะที่เห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการได้อย่างอิสระ แต่การดำเนินการจะประสบผลสำเร็จนอกจากจะได้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานให้กับท้องถิ่นแล้ว การมีรายได้และการวางแผนการใช้จ่ายเงินก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน ท้องถิ่นจึงต้องมีระบบการคลังเป็นของตนเองเพื่อที่จะ

สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่และรวดเร็ว

การคลังของท้องถิ่นประกอบด้วยกรมระบบงบประมาณ การมีรายได้และรายจ่าย ท้องถิ่นจะต้องมีระบบงบประมาณเป็นของตนเองเพื่อประมาณการใช้จ่ายในแต่ละปีซึ่งมีผลโดยตรงต่อการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ การคลังท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายได้นั้นมีความสำคัญต่อการเป็นท้องถิ่นมาก เพราะการมีรายได้เป็นของตนเองทำให้ท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายเงินนั้นได้อย่างอิสระ แต่ในทางกลับกันหากไม่มีรายได้เป็นของตนเองต้องรับเงินจากรัฐ การใช้จ่ายเงินย่อมถูกควบคุมจากรัฐ ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการของรัฐไม่ใช่ของประชาชนในท้องถิ่น (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547, หน้า 44)

ภาษีเป็นเครื่องมือทางการคลังอย่างหนึ่งที่รัฐใช้สำหรับหารายได้เพื่อเป็นรายจ่ายสาธารณะ ภาษีอากรไทยมีที่มาจากสองทาง (ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, 2547, หน้า 24)

แนวคิดทางสังคมวิทยา เป็นภาษีที่มาจากการกวาดต้อนผู้คนและทรัพย์สิน การเก็บบรรณาการ การเกณฑ์แรงงาน และการจัดเก็บภาษีปัจจุบัน

แนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษีกับระบบเศรษฐกิจและสังคม เป็นภาษีที่มาจาก วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจ จิตวิทยา-สังคมและเจตนารมณ์ทางกฎหมาย

ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ภาษีเป็นภาระสาธารณะที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยหลักความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนมิใช่อาศัยหลักการคำนวณค่าตอบแทนจากการใช้บริการของรัฐ

2. รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาสำคัญของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี (สมชัย ฤชุพันธุ์, 2545, หน้า 1-7) แบ่งได้ 8 ประการ คือ

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีรายได้น้อยมาก แสดงว่าขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมมีขนาดเล็กมากเมื่อเทียบกับขนาดของรัฐบาล

2.2 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดหาได้เองมีส่วนน้อยมาก โดยยังต้องอาศัยรายได้ส่วนใหญ่จากการอุดหนุนของรัฐบาล

2.3 ชีตความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมากยังค้อยอยู่

2.4 การกำหนดอำนาจในการจัดเก็บภาษีและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบันอยู่ในภาวะที่สับสนไร้หลักการในบางกรณีก็ไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติมาก

2.5 ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นแต่ละแห่งแตกต่างกันมาก

2.6 วิธีการจัดสรรเงินภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยวิธีแบ่งที่ละชั้นตามที่เป็นอยู่ในช่วงแรกของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดการแย่งชิงรายได้ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ

2.7 เงินอุดหนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีลักษณะเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจำนวนมาก

2.8 การนับเงินถ่ายโอนเป็นเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน่าจะไม่ต้อง เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับเป็นตัวเงินและไม่มีอำนาจในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินนี้

3. หลักการในการคัดเลือกภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะที่พึงปรารถนาของภาษีท้องถิ่น 6 ประการ (สมชัย ฤชุพันธุ์, 2545, หน้า 14-15) ดังนี้

3.1 เป็นภาษีที่ใช้หลักประโยชน์ (Benefit Principle) มากกว่าที่จะเป็นภาษีที่ใช้หลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to Pay Principle) คือผู้ใดได้ประโยชน์จากบริการใดของรัฐ ผู้นั้นก็พึงเสียภาษีให้รัฐตามสัดส่วนแห่งบริการที่ตนได้รับ ตามหลักการนี้ ค่าธรรมเนียมการใช้สินค้าและบริการ (User Charge) จะเป็นแหล่งรายได้ที่เหมาะสมที่สุด สำหรับกรณีที่สินค้าหรือบริการนั้นสามารถกันคนที่ไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมจากการรับประโยชน์ได้ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ากำจัดขยะ เป็นต้น

3.2 เป็นภาษีที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Administrative Feasibility) โดยต้องคำนึงถึงต้นทุนในการจัดเก็บและต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี รวมทั้งการยอมรับในทางการเมืองด้วย

3.3 เป็นภาษีที่มีเสถียรภาพของรายได้ (Revenue Stability) และมีความยืดหยุ่นต่อรายได้ (Revenue Elasticity) ควรเป็นภาษีที่มีรายได้สม่ำเสมอไม่แปรผันตามภาวะเศรษฐกิจมากเกินไป เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดจำกัดในการกู้ยืม นอกจากนี้รายได้ของท้องถิ่นควรเพิ่มขึ้น เมื่อรายได้ของคนในท้องถิ่นและความต้องการใช้บริการของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

3.4 เป็นภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนในการเลือกที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด หมายถึงจะต้องไม่เป็นภาษีที่คนหรือธุรกิจย้ายที่อยู่หรือที่ตั้งกิจการเพื่อหนีภาษีได้ โดยมีหลักการว่า ภาษีที่เก็บ ณ แหล่งผลิต (Origin of Production) และแหล่งเกิดรายได้ (Source of Income) จะก่อให้เกิดการย้ายที่เพื่อหนีภาษีมากกว่าภาษีที่เก็บจากฐานรายจ่ายและภาษีที่เก็บโดยใช้ถิ่นที่อยู่

3.5 เป็นภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการผลัดภาระภาษีไปสู่ท้องถิ่นอื่น (Tax Export) เพื่อมิให้ท้องถิ่นใช้จ่ายจนเกินตัว และเนื่องจากเป็นภาษีที่ไม่ยุติธรรม และทำให้เจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบต่อคนในปกครองของตน โดยคนในปกครองไม่เสียภาษีและให้คนในท้องถิ่นอื่นเสียภาษีแทน

3.6 เป็นภาษีที่หลีกเลี่ยงการแข่งขันกันไม่ถูกต้อง เป็นช่องทางให้มีการลักลอบหนีภาษี หรือเป็นถิ่นที่อยู่เทียมเพื่อเลี่ยงภาษี หรือเป็นแหล่งรองรับการหลบหนีภาษีโดยผ่านการโอนราคา

4. รายจ่ายสาธารณะ

4.1 รายจ่ายสาธารณะ (Public Expenditure) หมายถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อรักษาระดับการดำเนินงานของรัฐ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหาร การรักษาความสงบภายในและการป้องกันประเทศและเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม หรือรายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล ซึ่งได้แก่ การจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม การจัดสรรการกระจายรายได้ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริมความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543, หน้า 367-368)

4.2 หลักการที่ดีเกี่ยวกับการใช้จ่ายสาธารณะ (Canons of Expenditure) (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, 2543 หน้า 372) แบ่งได้เป็น 4 หลัก คือ

(1) หลักของการประหยัด (Canon of Economy) เนื่องจากทรัพยากรของสังคมมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น การใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นไปในส่วนของเอกชนหรือรัฐบาลก็ตามจะต้องเป็นไปในลักษณะที่ประหยัด หรือใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยจะต้องพยายามไม่ให้เกิดการสูญเปล่าของการใช้ทรัพยากร การวัดหลักความประหยัดอาจวัดโดยวิธีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost Benefit) ของการใช้ในแต่ละโครงการ ประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาล

(2) หลักของผลประโยชน์ (Canon of Benefit) เป็นการพิจารณาการใช้จ่ายเงินให้เป็นประโยชน์แก่สังคมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยคำนึงถึงผลที่มีต่อการบรรลุจุดมุ่งหมาย เช่น การมีเป้าหมายเพื่อการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล หรือการจัดสรรการกระจายรายได้ของสังคม เป็นต้น

(3) หลักของการกั้นกรอง (Canon of Sanction) เพื่อให้การใช้จ่ายสาธารณะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด การใช้จ่ายต่างๆ ของรัฐบาลจำเป็นต้องผ่านการกั้นกรองในระดับต่างๆ อย่างรอบคอบทั้งในระดับรัฐบาล และระดับรัฐสภา

(4) หลักของการสร้างส่วนเกิน (Canon of Surplus) เป็นความระมัดระวังในการใช้จ่ายงบประมาณและพยายามหารายได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้มีงบประมาณใช้จ่ายในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งขึ้นด้วยความมุ่งหมายให้ประชาชนปกครองตนเอง รัฐได้มอบอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะอันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐทำหน้าที่เพียงเป็นผู้กำกับดูแลในการดำเนินการให้เป็นอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการคลังของตนเอง การคลังนั้นประกอบไปด้วยการมีงบประมาณ การมีรายได้ รายจ่ายท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณเป็นของตนเองเพื่อประมาณการใช้จ่ายในแต่ละปีซึ่งมีผลโดยตรงต่อการวางแผนการดำเนินงานกิจการต่างๆ

การคลังของท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับรายได้นั้นมีความสำคัญต่อการเป็นท้องถิ่นมาก อาจกล่าวได้ว่า หากไม่มีรายได้เป็นของตนเองหน่วยงานนั้น

ยอมเป็นท้องถิ่นไม่ได้เลย ทั้งนี้ เพราะการมีรายได้เป็นของตนเองทำให้ท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายเงินนั้นได้โดยอิสระ ในทางกลับกัน หากไม่มีรายได้เป็นของตนเองต้องรับเงินจากรัฐ การใช้จ่ายเงินย่อมถูกควบคุมสั่งการจากรัฐ ส่งผลให้การดำเนินกิจการเป็นไปตามความต้องการของรัฐ ไม่ใช่ประชาชนในท้องถิ่น (สมคิด เลิศไพฑูรย์ , 2547, หน้า 44-45)

5. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำแนกอำนาจหน้าที่ออกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

5.1 อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2540 ได้แก่ อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ (มาตรา 78) หน้าที่ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 289) และ อำนาจหน้าที่ในการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 290)

5.2 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้ง คือ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวม 9 หน้าที่ (มาตรา 45) ส่วนเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด (มาตรา 8)

5.3 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542กำหนดให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง รวม 29 หน้าที่ (มาตรา 17)

5.4 อำนาจหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 เรื่อง อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.5 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการลงทุนและการดำเนินงาน

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม (มาตรา 23) การจัดสรรงบประมาณสมทบเงินกองทุน (มาตรา 27) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นต้น

6. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้รู้จักและใช้สิทธิในการปกครองตนเองและดูแลจัดสรรทรัพยากรในท้องถิ่นของตน เป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุด เป็นการสร้างระบอบประชาธิปไตยระดับพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้ประชาธิปไตยระดับชาติเข้มแข็งถาวร และเป็นการแบ่งเบาภาระการทำงานของรัฐบาล (อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, 2540, หน้า 73)

6.1 การกระจายอำนาจ (Decentralization) มิได้หมายความว่า การให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองเท่านั้น แต่การกระจายอำนาจยังรวมความถึงการให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถตัดสินใจชีวิตของตนเองได้ไม่ว่าในเรื่องที่ดิน แหล่งน้ำ ทรัพยากรหรือการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

6.2 การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือการโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง ดังนั้น การกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบ

(1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขตหมายถึงการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

(2) การกระจายอำนาจตามบริการหมายถึงการโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระโดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เป็นต้น

6.3 หลักการกระจายอำนาจทางปกครอง (Decentralization) หมายถึง หลักการที่รัฐมอบอำนาจบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่มีได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางให้ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระ

ตามสมควรเป็นการมอบอำนาจให้ทั้งการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่น จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นของตนเองได้(โกวิทย์ พวงงาม, 2542, หน้า 12-13)

6.4 การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจก็คือการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยมีองค์กรนิติบุคคลที่มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอิสระในการปกครองตนเอง และไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค

6.5 องค์กรที่ตั้งขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจนี้จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งผู้บริหารจากประชาชน ได้รับมอบอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติภารกิจอันเป็นหน้าที่ของตนภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ซึ่งรัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78) โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 284)

6.6 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บเองต้องให้ความสำคัญต่อการขยายฐานภาษี การกำหนดอัตราภาษี การเพิ่มภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี การเพิ่มภาษีหรือรายได้ใหม่ๆ รวมทั้งต้องสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสวงหาแนวทางเพิ่มรายได้ในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ในระยะยาว (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2543 ข้อ 6.2.2)

6.7 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 36 คน ทำหน้าที่ในการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจและหน้าที่ระหว่างราชการส่วนกลางกับราชการส่วนท้องถิ่น และระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การถ่ายโอนงาน คน เงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการจัดสรรเงินในปีงบประมาณ 2544 จัดสรรให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้สุทธิของรัฐบาล โดยจัดสรรในลักษณะที่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เหมาะสม(ไม่ระบุจำนวน

ปี)ให้แก่ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้สุทธิของรัฐบาล (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549)

6.8 ในปัจจุบันมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแล้วในบางเรื่องเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐานเช่น ถนน แหล่งน้ำ สถานีขนส่งผู้โดยสาร งานสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้แล้ว องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 มีนาคม 2546 เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตองค์กรบริหารส่วนจังหวัด

7. ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจทางปกครอง

7.1 ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลของกฎหมายให้มีส่วนเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

7.2 มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

7.3 มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการได้เองพอสมควรด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

7.4 หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่างๆ

7.5 หลักการกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นนอกจากองค์กรบริหารราชการส่วนกลาง จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ขึ้นอยู่ในความควบคุมเท่านั้น

7.6 การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจคือการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนซึ่งมิใช่อำนาจในทางนิติบัญญัติและมิใช่อำนาจในทางตุลาการ แต่เป็นอำนาจในการบริหารหรือจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ

เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับกองกำลังในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยมีองค์กรนิติบุคคลที่มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานบริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอิสระในการปกครองตนเองไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค(สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547, หน้า 44)

7.7 หลักการกระจายอำนาจปกครองเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคเพื่อให้องค์กรนั้นสามารถจัดบริการสาธารณะบางอย่างได้โดยมีอิสระตามสมควร และโดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ควบคุมดูแล แต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ องค์กรที่ตั้งขึ้นตามหลักกระจายอำนาจนี้จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งผู้บริหารจากประชาชน ได้รับมอบอำนาจอิสระ(Autonomy) ในการปฏิบัติภารกิจอันเป็นหน้าที่ของตนภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มีรายได้ มีทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ของตนเองซึ่งในการกระจายอำนาจทางปกครองนี้อาจกระทำได้ทั้งการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต(Territorial Decentralization) เช่น การที่ประเทศมีการตั้งเป็นเทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น และการกระจายอำนาจตามกิจการที่ให้บริการ(Decentralization by Service) เช่น ในสหรัฐอเมริกา School District ให้บริการด้านการจัดการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น(สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543, หน้า 12)

7.8 รัฐควรเน้นการจัดสรรงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นในรูปแบบเงินอุดหนุนทั่วไปมากกว่าเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาของท้องถิ่นและกรอบทิศทางในการพัฒนาโดยรวมของจังหวัดนั้นๆ ขณะเดียวกันรัฐควรจัดสรรเงินอุดหนุนในลักษณะพิเศษ(Block Grant) ให้แก่ท้องถิ่นที่สามารถจัดบริการสาธารณะได้คุณภาพ มาตรฐานและเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆอย่างแท้จริง

7.9 รัฐควรหาทางพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นตามกรอบอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นทำได้โดยนำรูปแบบและวิธีการ

จัดเก็บรายได้ของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งหาทางสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะในเชิงพาณิชย์เพื่อประโยชน์ร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น(สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2543, หน้า 11)

8. จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจทางปกครอง

8.1 ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้นเพราะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า

8.2 เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

8.3 เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

9. จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจทางปกครอง

9.1 ก่อให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างท้องถิ่นซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่นตนไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

9.2 ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายของตน

9.3 ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณเนื่องจากต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการบริหารราชการส่วนกลาง

10. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

10.1 จากโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในเรื่องการบริหารจัดการเพื่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น(ทิพาวดี เมฆสวรรค์, 2544, หน้า 28-33)อ้างผลการทดลองในภาพรวมพบว่า

(1) การถ่ายโอนภารกิจเป็นสิ่งที่เสริมสร้างให้เกิดประกายความคิดสำหรับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินงานของคนที่มียุ่ด้วยความตั้งใจ จริงใจ และตระหนักรับผิดชอบ

(2) การเตรียมความพร้อมจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีการสนับสนุนจากทั้งฝ่ายการเมือง ผู้นำระดับสูงของส่วนราชการและเป็นเรื่องที่มีอยู่หลายมิติ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำงานบนหลักการของความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

(3) การถ่ายโอนภารกิจและการสร้างความพร้อมมีหลากหลายรูปแบบแล้วแต่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้นๆ

(4) การวางระบบในการสร้างความสามารถให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาคมเป็นการสร้างความพร้อมในแง่ของระบบ กลไกการทำงาน ความรู้ความสามารถ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างประชาคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) การปรับกลไกการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีความสัมพันธ์ในรูปแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

(6) บทบาทของประชาคมมีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ

(7) ระบบประกันคุณภาพ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีระบบประกันคุณภาพคือ ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน ควรจะได้รับการบริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับเดียวกัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

10.2 ในทางทฤษฎี เมื่อมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นแล้ว การบริหารจัดการที่คืบหน้าจะเกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติเนื่องจากอำนาจรัฐอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประชาชนสามารถเข้ามาควบคุมและกำกับการทำงานของท้องถิ่นได้ง่ายกว่าการควบคุมรัฐบาล แต่ในแนวทางการปฏิบัติเป็นไปได้ยาก (สมชัย ฤชุพันธ์, 2544, หน้า 135-138) ดังนั้น จึงต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีสำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นด้วย ดังนี้

(1) ต้องมีความโปร่งใส ท้องถิ่นต้องบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส

(2) ความมีประสิทธิภาพ โดยต้องคำนึงถึงความพร้อมของแต่ละองค์กร กับภารกิจที่จะมอบหมายให้ปฏิบัติด้วย เช่น ท้องถิ่นขนาดเล็กอาจทำงานใหญ่ ไม่ได้

(3) ความรับผิดชอบ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบใน 2 ด้าน คือ ด้านหนึ่งในเชิงนโยบายที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนที่เลือกตั้งเขา ขึ้นมา ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นการใช้อำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามที่ กฎหมายให้อำนาจหรือตามที่มีการถ่ายโอนอำนาจให้ดำเนินการแทนรัฐ

(4) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) การกระจายอำนาจจะ ื่อต่อ การที่ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ท้องถิ่น ได้มากกว่าการใช้บริหารจัดการจากส่วนกลาง

10.3 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน่าจะมีฐาน คิดเกี่ยวกับเรื่องของการกระจายอำนาจการตัดสินใจมาให้ประชาชนบริหาร จัดการกิจการภายในชุมชนท้องถิ่นที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของ ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าให้หน่วยราชการส่วนกลางหรือส่วน ภูมิภาคดำเนินการ(โกวิทย์ พวงงาม , 2544, หน้า 57) ซึ่งจุดมุ่งหมายของการ จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(Local Government) (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริ หารศาสตร์, 2546 , หน้า 11) อ้างว่า อย่างน้อยมี 3 ประการ

(1) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับ ท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

(2) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเองตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการสำคัญ ของระบอบประชาธิปไตย

(3) เพื่อให้การบริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนเป็นไปโดย รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐกระจาย หน้าที่บางประการ อำนาจการตัดสินใจและทรัพยากรบริหารอย่างเพียงพอให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน

10.4 จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดำรง วัฒนา, 2546, หน้า 17-18) พบว่า การ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาอุปสรรคมากมายหลาย ด้าน อาทิเช่น

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากไม่เข้าใจหลักการกระจายอำนาจและยังไม่ทราบทิศทางและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจากรัฐบาลและราชการ

(2) การถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณมีความล่าช้า งบประมาณต้องผ่านกระทรวง กรมต่างๆ บางกิจกรรมที่มีการถ่ายโอนไปให้ท้องถิ่นดำเนินการไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน มีขั้นตอนปฏิบัติมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

(3) ระเบียบปฏิบัติที่กำหนดโดยราชการส่วนกลางมีขั้นตอนมากทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่คล่องตัว

(4) บุคลากรของส่วนราชการที่ถ่ายโอนมีจำนวนจำกัดและบางส่วนไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติงานตามโครงการถ่ายโอนภารกิจ ระเบียบปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ/ให้คำปรึกษาแนะนำ/เข้าร่วมการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ/และแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง

(5) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

(6) การรายงานผลการดำเนินงานโครงการถ่ายโอนมีมากเกินไป ซ้ำซ้อนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียเวลาในเรื่องนี้มากและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การถ่ายโอนภารกิจล่าช้า

10.5 ปัญหาและอุปสรรคภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชาติชาย ฌ เชียงใหม่, 2546, หน้า 3) แบ่งเป็น 3 มิติใหญ่

(1) มิติด้านความมีประสิทธิภาพของการถ่ายโอนภารกิจและทรัพยากรสู่ท้องถิ่น

(2) มิติด้านความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งมอบบริการสาธารณะแก่ประชาชนและ

(3) มิติด้านความมีประสิทธิภาพผลทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11. การปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

11.1 ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุจุดหมายดังกล่าวจึงต้องเป็นไปโดยสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) คือความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการยึดหลักนิติธรรม โดยมีการกำกับดูแลจากภาครัฐและประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

11.2 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองถือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน(Upper Tier) ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานและดูแลกิจการสาธารณะขนาดใหญ่ที่ต้องให้บริการแก่คนจำนวนมากร่วมกันทั้งจังหวัดในลักษณะบริการมหภาค (Macro Services) ส่วนเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อยที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่แต่ละพื้นที่ จึงมีความรับผิดชอบการบริการประชาชนเฉพาะในพื้นที่แบบเรียกว่า บริการจุลภาค (Micro Services) ซึ่งเมื่อมองภาพรวมทั้งจังหวัดทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์ประกอบของกันและกันซึ่งแยกกันมิได้เพราะบริการที่ให้แก่ประชาชนจะต้องมีทั้งมหภาคและจุลภาคควบคู่กันไป(สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546, หน้า ช)

11.3 การสร้างความสามารถของท้องถิ่น (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวร, 2546, หน้า 15) ควรมี 3 ประการคือ

(1) ความสามารถในการลงทุน (Investment Capability) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวิเคราะห์การลงทุนตามหลักวิชาการ โดยคำนึงถึงผลตอบแทนทางการเงิน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และกระแสเงินเข้า/ออก ความสามารถในการวิเคราะห์การลงทุนจะมียุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นในอนาคตเนื่องจากในอดีตเงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่หน่วยราชการส่วนกลางกำกับ แต่ในอนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องพึ่งตนเอง ดังนั้น พนักงานส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องฝึกฝนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์การลงทุน

(2) ความสามารถการผลิตบริการ(Production Capability) หมายถึง การฝึกฝนให้พนักงานส่วนท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีความสามารถเลือกจัดสรรทรัพยากรในการผลิตบริการอย่างคุ้มค่า สามารถใช้เทคโนโลยีและ

ความรู้การจัดการสมัยใหม่ในการทำงาน ใช้คอมพิวเตอร์และสื่ออินเทอร์เน็ตได้
สร้างฐานข้อมูลและตัวชี้วัดประกอบการทำงาน/การวางแผนและการประเมินผล

(3) ความสามารถปรับตัวและริเริ่มงานใหม่ (Innovation Capability)
หมายถึงความสามารถบริหารที่เน้นความคิดริเริ่ม มองการณ์ไกลและมีวิสัยทัศน์
การทำงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ การผลิตบริการใหม่ๆให้ประชาชน

11.4 ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.
2543 กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.2542 ว่า
ในช่วงหลังที่มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะครบ
10 ปี ในปี พ.ศ.2553) ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 เป็นต้นไป (ราชกิจจานุเบกษา
ฉบับประกาศทั่วไปเล่ม 118 ตอนพิเศษ 4ง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2544) จะเกิด
ความเปลี่ยนแปลง ดังนี้

(1) ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการ
สาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(2) ประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจการกำกับดูแลและการ
ตรวจสอบ ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นอย่างเต็มที่

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการพัฒนาศักยภาพทางด้านการ
บริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเองและเป็นอิสระมากขึ้น

(4) ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมี
วิสัยทัศน์ในการบริหาร

(5) ราชการส่วนภูมิภาคจะเปลี่ยนบทบาทจากฐานะผู้จัดทำบริการ
สาธารณะมาเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและกำกับดูแลการดำเนินงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจน

(6) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนใน
ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

12. หลักการทั่วไปของกฎหมายภาษีอากร

หลักการทั่วไปของกฎหมายภาษีอากรส่วนใหญ่เป็นหลักการสำคัญในทางเศรษฐศาสตร์ได้แก่หลักการหารายได้ หลักการบริหารภาษีและหลักภาระภาษี

12.1 หลักการหารายได้ (Revenue) นักการคลังรุ่นเก่าได้กำหนดสาระสำคัญของหลักการหารายได้ไว้ 3 ประการคือ

(1) การหารายได้ดี (Productivity) ได้แก่ การมีจำนวนรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วมากพอที่จะนำไปใช้จ่ายในกิจการสาธารณะได้เช่นภาษีการบริโภคที่จำนวนภาษีรวมอยู่กับราคาสินค้าที่ผู้บริโภค(ผู้ซื้อ)ได้ชำระแก่ผู้ขายและผู้ขายเป็นผู้มีหน้าที่ชำระภาษีให้แก่รัฐ

(2) ความมั่นคง (Stability) จำนวนรายได้ประเภทภาษีต้องไม่ผันแปรไปตามลำดับการขึ้นลงหรือความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

(3) ความยืดหยุ่น (Elasticity) การเพิ่มอัตราภาษีต้องไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากผู้เสียภาษีอันเป็นเหตุให้รายได้จากภาษีลดลง เช่น หากเพิ่มอัตราภาษีน้ำมันเบนซินจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 20 และเป็นสาเหตุให้ผู้บริโภคลดปริมาณการใช้น้ำมันลงจนรัฐขาดรายได้

12.2 หลักการบริหารภาษีอากร หลักการบริหารภาษีที่ดีของ ADAM SMITH เป็นหลักการพื้นฐานที่ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดเก็บภาษีอากรในปัจจุบัน แบ่งเป็น 4 ประการคือ

(1) หลักความเป็นธรรม (Equity) เนื่องจากประชาชนของรัฐจำเป็นต้องบริจาคหรือสละเงินให้แก่รัฐที่เขาเหล่านั้นอยู่ภายใต้ความคุ้มครองตามสัดส่วนของรายได้ที่ได้ครอบครองอยู่ การจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรมจึงต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่เป็นความสามารถหรือสิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษีรวมทั้งหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถและหลักในการแบ่งสรรภาระสาธารณะต้องเป็นหลักที่บังคับได้โดยทั่วกัน

(2) หลักความแน่นอน (Certainty) ภาษีที่จัดเก็บต้องมีความชัดเจนและแน่นอนอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นฐานภาษี เทคนิคการประเมินภาษีและวิธีการจัดเก็บภาษี ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณภาษีที่ตนต้องชำระได้ รวมทั้งมีการกำหนดวัน เวลาสถานที่ที่แน่นอน

(3) หลักความสะดวก (Convenience) ภาษีทุกประเภทควรต้องเรียกเก็บตรงเวลา วิธีชำระภาษีต้องทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกมากที่สุด ซึ่งอาจรวมถึงช่วงเวลาที่ผู้เสียภาษีมีความสะดวกที่จะชำระภาษีได้แก่ช่วงเวลาที่มียาขายได้เข้ามา

(4) หลักการประหยัด (Economy) รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยที่สุด และผู้เสียภาษีก็น้อยที่สุดเกี่ยวกับภาษีนั้นๆ น้อยที่สุดด้วย ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือความยุ่งยากอื่นที่เกิดจากการชำระภาษีเป็นภาระที่ผู้เสียภาษีต้องแบกรับเพิ่มมาจากจำนวนภาษีที่ถูกเรียกเก็บ รัฐต้องมีมาตรการในการควบคุมการจัดเก็บเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบภาษีมากที่สุด แม้อัตราค่าตั้งเจ้าหน้าที่จะมีน้อย แต่ต้องมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

12.3 หลักภาระภาษี เนื่องจากภาษีเป็นภาระที่ตกอยู่กับประชาชน ดังนั้นการจัดเก็บภาษีจึงมีผลต่อรายได้หรือทรัพย์สินของประชาชน ไม่ว่าจะจัดเก็บในรูปแบบใด ย่อมมีผลให้รายได้ของประชาชนลดลงทั้งสิ้น

(1) ภาระภาษี หมายถึง ส่วนของรายได้ที่แท้จริง (Real Income) ที่ลดลงเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ ภาระภาษีเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับบุคคลผู้เสียภาษีอาจมีได้ 2 กรณีคือเป็นภาษีที่ชำระโดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย (ภาษีทางตรง) หรือเป็นภาษีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผลัดภาระไปให้บุคคลภายนอกชำระภาษี (ภาษีทางอ้อม) ภาระภาษีมียุ่ 2 ลักษณะ

- ภาระภาษีตามกฎหมาย หมายถึงภาระหรือส่วนของภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น พระราชบัญญัติจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินกำหนดให้เจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรือนและที่ดินเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรือนและที่ดินจึงเป็นผู้รับภาระภาษีตามกฎหมาย

- ภาระภาษีที่แท้จริง หมายถึง ภาระภาษีที่ตกต้องแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดในขั้นสุดท้ายโดยที่บุคคลนั้นไม่สามารถผลัดภาระภาษีนั้นไปให้บุคคลอื่นได้อีก

(2) การผลัดภาระภาษี ตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์หมายถึง การกระทำของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในการทำให้ตนพ้นจากภาระทั้งหมดหรือบางส่วนรวมทั้งการกระทำใดๆ ที่ยังผลให้ผู้อื่นเสียภาษีแทนตน

13. หลักการพื้นฐานของกฎหมายอากร

กฎหมายอากรประกอบด้วยหลักการพื้นฐานทางกฎหมายมหาชนที่นำไปสู่การกำหนดส่วนแบ่งภาระสาธารณะที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน อย่างเป็นธรรมภายใต้หลักการที่ประกอบกันขึ้นเป็นสาระแห่งบทบัญญัติกฎหมายอากร หลักการดังกล่าวปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้แก่หลักความชอบด้วยกฎหมายอากร หลักความเสมอภาคทางอากร หลักการบังคับใช้เป็นการทั่วไปของกฎหมายอากร และหลักความเป็นกลางหรือการแทรกแซงทางอากร

13.1 หลักความชอบด้วยกฎหมายอากร ความหมายอย่างกว้างหมายถึง การอนุมัติภาษี การบริหารภาษีและการจัดเก็บภาษีต้องกระทำตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด ความหมายอย่างแคบ หมายถึง การตกลงอนุมัติภาษีระบบภาษีเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและต้องตราเป็นกฎหมาย

13.2 หลักความเสมอภาคทางอากร บทบัญญัติกฎหมายอากรต้องมีลักษณะทั่วไป มิใช่เป็นกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม โดยยกเหตุจากถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ศาสนา

13.3 หลักการบังคับใช้เป็นการทั่วไปของกฎหมายอากร การใช้สิทธิและเสรีภาพของแต่ละคนย่อมได้รับการจำกัดโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มุ่งสนองตอบการเรียกร้องความต้องการอันชอบธรรมเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีและความผาสุกของทุกคนในสังคมประชาธิปไตย จากข้อความดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นหลักการใช้อำนาจตามส่วน และโดยทั่วไปหลักกฎหมายจะไม่มีผลย้อนหลัง และต้องประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าในราชกิจจานุเบกษาด้วย

13.4 หลักความเป็นกลางหรือการแทรกแซงทางอากร เป็นแนวคิดของนักการคลังรุ่นเก่าที่เห็นว่า รัฐควรมีความเป็นกลางโดยไม่ดำเนินการทางการเงินอันมีวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจหรือสังคม รัฐไม่มีหน้าที่ประกันคุณภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากคุณภาพทางเศรษฐกิจต้องถูกกำหนดขึ้นเองตามกลไกของตลาด นอกจากนั้น รายได้สาธารณะและรายจ่ายสาธารณะต้องมีความสัมพันธ์กัน การกำหนดรายจ่ายสาธารณะจะเป็นการกำหนดบทบาทของรัฐ ไม่มีการแทรกแซงทางสังคม การริเริ่มของเอกชนอยู่เหนือรัฐ

14. โครงสร้างกฎหมายภาษีอากร

เนื่องจากภาษีอากรเป็นส่วนแบ่งภาระสาธารณะระหว่างประชาชนตามหลักความสามารถในการจ่าย ประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

14.1 การกำหนดบุคคลผู้เสียภาษี เป็นการกำหนดให้บุคคลทุกคนที่มีส่วนได้เสียหรือมีส่วนร่วมในประชาคมต้องชำระภาษี

14.2 กำหนดสิ่งที่เป็นมูลเหตุให้ต้องมีการชำระภาษี หรือสิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษี เช่น รายได้ ความมั่นคง การใช้จ่ายหรือการบริโภค

14.3 การกำหนดวิธีการคำนวณภาษี ได้แก่ การพิจารณากำหนดวิธีการเกี่ยวกับสถานะส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี ประเภทของฐานภาษี สัดส่วนตามความสามารถในการเสียภาษีเช่น ค่าใช้จ่ายและอัตราภาษี

15. วิวัฒนาการของการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายปัจจุบันเกิดขึ้นใน ปี พ.ศ.2541 โดยมีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

15.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงาน

1.1 นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น (นายชวน หลีกภัย) ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 132/2541 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2541 แต่งตั้งคณะกรรมการประสานและติดตามการตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 คณะกรรมการประกอบด้วย

(1) นายอำนาจ ปติเส	เป็นประธานกรรมการ
รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง	
(2) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(3) ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(4) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	เป็นกรรมการ
(5) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	เป็นกรรมการ
(6) ผู้แทนกรมสรรพากร	เป็นกรรมการ
(7) ผู้แทนกรมสรรพสามิต	เป็นกรรมการ

(8) ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา	เป็นกรรมการ
(9) นายอุครพันธ์ จันทรวินโรจน์	เป็นกรรมการ
(10) นายวิชชัย กันนะพันธ์	เป็นกรรมการ
(11) นายปรีชา สิ้นสมบูรณ์	เป็นกรรมการ
(12) นายชาติรี อยู่ประเสริฐ	เป็นกรรมการ
(13) นายชิตสกล ชีณะรังสุข	เป็นกรรมการ
(14) นายอัปดุลเต๊ะ ยากัด	เป็นกรรมการ
(15) นางลาวัลย์ ตันติกุลพงษ์	เป็นกรรมการ
(16) นายสุวัฒน์ ตันประวัติน	เป็นกรรมการและ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	
เลขานุการกรรมการปกครอง	
(17) นายโสภณ โกชุม	เป็นกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ	

1.2 ความเห็นของคณะกรรมการประสานงานฯ

คณะกรรมการประสานงานฯ ได้พิจารณาแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้ำปลิกน้ำมันและยาสูบตามมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ได้ข้อสรุปว่า

1.2.1 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้ำปลิกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันลิตรละ 4.54 สตางค์และสถานค้ำปลิกยาสูบมวนละ 4.54 สตางค์ และมอบให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บแทน(กรณียาสูบเรียกเก็บเฉพาะยาสูบประเภทซิการ์และบุหรี่ยีการ์)

1.2.2 กรมสรรพสามิตเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยคิดค่าใช้จ่ายตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 71 วรรคหนึ่งแห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.2.3 กระทรวงการคลังจะต้องออกกฎกระทรวงและระเบียบ ดังนี้

(1) กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509 เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ และวิธีการขออนุญาต การออกใบอนุญาตและเงื่อนไขว่าด้วยการรับยาสูบมาขาย การขาย หรือการนำแสดงเพื่อขายโดยมีสาระสำคัญคือ

- 1) กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตขายยาสูบหรือนำยาสูบออกแสดงเพื่อขาย
ประเภทขายโดยไม่จำกัดจำนวน (ประเภท 1)
ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 20,000 มวน (ประเภทที่ 2)
ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน (ประเภทที่ 3)

ซึ่งร้านค้าตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องแจ้งรายละเอียดการขายยาสูบแต่ละชนิดต่อสรรพสามิตอำเภอที่ร้านค้าผู้รับอนุญาตประเภทที่ 3 ตั้งอยู่

2) กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประเภทที่ 3 ซึ่งร้านค้าตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำบัญชีแสดงรายการปริมาณยาสูบที่ได้มาและจำหน่ายพร้อมทั้งยื่นแบบรายการชำระภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรายเดือน

(2) อธิบดีกรมสรรพสามิตปรับปรุงประกาศ เรื่อง กำหนดราคายาสูบ โดยเพิ่มราคาจำหน่ายปลีกยาสูบเท่ากับภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) แก้ไขปรับปรุงระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการเก็บและขนย้ายน้ำมัน โดยมีสาระสำคัญคือ

1) ให้เจ้าของหรือผู้รับผิดชอบคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันแจ้งรายละเอียดการเก็บน้ำมันต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต

2) การนำน้ำมันเข้าเก็บในคลังน้ำมันหรือสถานีบริการน้ำมัน หรือการนำน้ำมันซึ่งมีปริมาณตั้งแต่ 50,000 ลิตรขึ้นไปออกจากคลังน้ำมัน ให้เจ้าของหรือผู้รับผิดชอบแจ้งให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตทราบล่วงหน้าและต้องมีหลักฐานแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

3) เจ้าของหรือผู้รับผิดชอบคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันต้องจัดทำบเดือนแสดงปริมาณรับ-จ่ายส่งให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตทราบภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

4) การขนย้ายน้ำมันที่มีปริมาณตั้งแต่ 5,000 ลิตรขึ้นไป ผู้ทำการขนต้อง มีเอกสารหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันไปกับน้ำมันที่ขนส่งนั้นด้วย

1.2.4 ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเมื่อจัดเก็บได้ เมื่อกรมสรรพสามิตหักค่าใช้จ่ายตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 71 แล้ว จึงนำส่งให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยนำเข้าบัญชีองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.2.5 คณะกรรมการเห็นว่า การจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเรื่องใหม่ เกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการ ยังไม่เคยมีแนวปฏิบัติมาก่อน จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้เห็นชอบแนวทางปฏิบัติดังกล่าว และเรื่องนี้เป็น การดำเนินการตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการ จึงส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0108.32/16964 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2541

15.2 การพิจารณาของกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) พิจารณาแล้วเห็นว่าตามมาตรา 64 องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมันและยาสูบได้อยู่แล้ว แต่อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ อาทิเช่น การจัดเก็บในอัตราที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกินกว่าที่กฎหมายอื่นกำหนดเพดานไว้ การเก็บยุ่งยากไม่สามารถตรวจสอบได้ ต้นทุนการจัดเก็บสูง ฯลฯ การมอบให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บในระยะแรกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 จึงเห็นว่าเป็นการเหมาะสม จึงได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0313.5/ 15238 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2541 เสนอเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

15.3 การดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นางอาภา สัมครการ รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ) เห็นว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2527 จึงได้มีหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนมากที่สุด ที่ นร 0204/15797 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2541 แจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลังพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

15.4 การดำเนินการของกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้น (นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์) พิจารณาแล้วมีความเห็นตามหนังสือกระทรวงการคลัง ค่วนมาก ที่ กค 0710/ 36558 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2541 ว่าปัจจุบันกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง บริหารจัดเก็บภาษีจากสินค้าประเภทยาสูบและน้ำมันอยู่แล้ว และลักษณะของภาษียาสูบและน้ำมันที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดเก็บ จากสถานค้าปลีกตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 นั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับภาษีสรรพสามิตกล่าวคือ จัดเก็บตามสภาพ (ยาสูบมวนละ 5 สตางค์ น้ำมันลิตรละ 5 สตางค์) ประกอบกับกรมสรรพสามิตมีหน่วยงานในระดับจังหวัดและระดับอำเภอครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ ดังนั้น จึงมีความพร้อมที่จะร่วมมือกับการพัฒนาระดับท้องถิ่น โดยการจัดเก็บภาษีแทน องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเห็นด้วยตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทย เสนอ

15.5 การดำเนินการของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยโดยนายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทยค่วนที่สุด ที่ มท0313.5/ว 3517 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2541 แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดทราบแนวทางปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุง องค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกน้ำมันและยาสูบเพื่อเตรียม ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับส่งตัวอย่างร่างข้อบัญญัติองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดว่าด้วยการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ให้กับจังหวัด

15.6 การดำเนินงานของเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นางอาภา สมักรการ รองเลขาธิการปฏิบัติ ราชการแทนเลขาธิการ) ได้มีหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0204/ 17243 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2541 แจ้งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังว่า คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2541 ว่า

6.1 ให้ความเห็นชอบแนวทางปฏิบัติรวม 6 ประการ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยมอบให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังรับแนวทางปฏิบัติดังกล่าวไปดำเนินการต่อไป

6.2 อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงฉบับที่... (พ.ศ ...) ออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 (ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการรับยาสูบมาขาย) ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วดำเนินการต่อไป

6.3 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี และได้ส่งร่างกฎกระทรวงตามมติคณะรัฐมนตรีให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

บทสรุป

ระบบภาษีของประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ ระบบภาษีทางตรง เป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีแบกรับภาระของภาษีนั่นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถผลักภาระของภาษีไปให้แก่ผู้อื่น ส่วนระบบภาษีทางอ้อม เป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีมิได้เป็นผู้แบกรับภาระของภาษีนั่นไว้ทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ เขาสามารถที่จะผลักภาระของภาษีที่เขาได้เสียไปนั้นทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไปให้แก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บภาษีในระบบใดก็ตามก็ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ต้องเสียภาษี ไม่ใช่เป็นสิทธิเมื่อเป็นหน้าที่แล้ว ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจึงมีความผิดตามกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายนั้นต้องเป็นไปตามหลักการสำคัญ 4 ประการของ Adam Smith คือ

1. หลักความเป็นธรรม (Equity) เนื่องจากประชาชนของรัฐจำเป็นต้องบริจาคหรือสละเงินให้แก่รัฐที่เขาเหล่านั้นอยู่ภายใต้ความคุ้มครองตามสัดส่วนของรายได้ที่ได้ครอบครองอยู่ การจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรมจึงต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่เป็นความสามารถหรือสิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษีรวมทั้งหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถและหลักในการแบ่งสรรภาระสาธารณะต้องเป็นหลักที่บังคับได้โดยทั่วกัน

2. หลักความแน่นอน (Certainly) ภาษีที่จัดเก็บต้องมีความชัดเจนและแน่นอนอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ว่าจะพื้นฐานภาษี เทคนิคการประเมิน

ภาษีและวิธีการจัดเก็บภาษี ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณภาษีที่ตนต้องชำระได้ รวมทั้งมีการกำหนดวัน เวลาสถานที่ที่แน่นอน

3. หลักความสะดวก (Convenience) ภาษีทุกประเภทควรต้องเรียกเก็บตรงเวลา วิธีชำระภาษีต้องทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกมากที่สุด ซึ่งอาจรวมถึงช่วงเวลาที่ผู้เสียภาษีมีความสะดวกที่จะชำระภาษีได้แก่ช่วงเวลาที่มิรายได้เข้ามา

4. หลักการประหยัด (Economy) รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยที่สุด และผู้เสียภาษีก็น้อยเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีนั้นๆน้อยที่สุดด้วย ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือความยุ่งยากอื่นที่เกิดจากการชำระภาษีเป็นภาระที่ผู้เสียภาษีต้องแบกรับเพิ่มมาจากจำนวนภาษีที่ถูกเรียกเก็บ รัฐต้องมีมาตรการในการควบคุมการจัดเก็บเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบภาษียามากที่สุด แม้อัตราค่าจ้างเข้าหน้าที่จะมีน้อย แต่ต้องมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

การจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามเหตุผลท้ายข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดระบุว่า เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่และอำนาจบริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้นการกำหนดรายจ่ายสาธารณะจึงต้องคำนึงหลักการที่ดีเกี่ยวกับการใช้จ่ายสาธารณะคือหลักของการประหยัด หลักของผลประโยชน์ หลักของการกลั่นกรองและหลักของการสร้างส่วนเกิน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและท้องถิ่นมากที่สุด

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีอากรส่วนท้องถิ่น

การจัดเก็บภาษีอากรส่วนท้องถิ่นเป็นการดำเนินการตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรให้อำนาจกระทำได้ คือพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งสามารถออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีอากรได้เอง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ และข้อบัญญัติมีสถานะเป็นกฎหมายท้องถิ่นมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก การออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งต้องดำเนินการให้พร้อมกันทั้งประเทศ แต่กฎหมายไม่ได้ออกโดยส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางต่างจากการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่กฎหมายออกโดยรัฐสภาหรือรัฐบาลกลางได้แก่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

1. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

แม้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีอำนาจในการออกกฎหมายเก็บภาษีอากรเพื่อบำรุงท้องถิ่นได้เอง แต่ภาษีอากรที่จัดเก็บได้นั้นมีจำนวนน้อยมากไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่และยังต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐอีกจำนวนมาก และมีจำนวนมากกว่าภาษีอากรที่จัดเก็บได้เอง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรก่อให้เกิดปัญหาต่างๆอยู่มากเพราะการเก็บภาษีอากรเป็นการริดรอนสิทธิของประชาชน เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากประชาชนไปยังภาครัฐด้วยการบังคับ ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรทางการเมือง ทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัด มีวาระการดำรงตำแหน่งชั่วคราว ดังนั้น การเก็บภาษีอากรซึ่งมีผลกระทบต่อฐานเสียง จึงไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเท่าที่ควร

1.1 ภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด เกี่ยวกับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยจัดเก็บเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม และยาสูบไม่เกินมวนละสิบสตางค์ ราคาจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่งไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 มาตรา 64)

(2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมตามหลักเกณฑ์วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 65)

(3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภทสำหรับในพื้นที่เขตจังหวัดที่อยู่นอกเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 66)

(4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรสำหรับในพื้นที่เขตจังหวัดที่อยู่นอกเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 67)

(5) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆจากผู้ซึ่งใช้หรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วน

จังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 69)

(6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ในพื้นที่เขตจังหวัดที่อยู่นอกเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดสรรให้สภาพัฒนตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 60)

ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กฎหมายกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมาย และกรณีมีภาษีอากรค้างชำระให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจสั่งยึดและสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้ โดยมีต้องขอให้ศาลออกกฎหมายยึดหรือมีคำสั่ง ทั้งนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ส่วนวิธีการยึดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 70)

กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดเก็บภาษีเองอาจจะมอบให้ส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใดเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 71)

1.2 ภาษีที่รัฐเก็บแล้วแบ่งให้ท้องถิ่น ได้แก่ ดังนี้

(1) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากรจัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้ส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละห้าของภาษีที่จัดเก็บได้ (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 62)

(2) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น(พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 61)

(3) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่ได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 63)

2. รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.1 รายได้ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 (มาตรา 73) มีดังนี้

- (1) ภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (3) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (4) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (5) รายได้จากการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (6) พันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (7) เงินกู้จากกระทรวง ทบวงกรม องค์กรหรือนิติบุคคลต่างๆซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี
- (8) เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- (9) เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (10) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 รายได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 (มาตรา 24) มีดังนี้

- (1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติเก็บ

เพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และไม่เกินกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์

(3) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 23(4) และมาตรา 25(6) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักสัดส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่ต้องจัดเก็บ

(4) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 23(5) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(5) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

(6) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(7) อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

(8) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(9) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(10) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(11) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นและให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(12) ค่าธรรมเนียมใดๆที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือผู้ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

(13) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับประชาชน

เมื่อพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว จะเห็นว่า

3.1 จำนวนประชาชนเป็นตัวกำหนดจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนอยู่ระหว่าง 24-30-36-42-48 คน ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 9) ดังนี้

จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกิน 500,000 คนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 24 คน

จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000คนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 30 คน

จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 1,000,000 คนแต่ไม่เกิน 1,500,000คนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 36 คน

จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 1,500,000 คน แต่ไม่เกิน 2,000,000คนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 42 คน

จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 2,000,000 คนขึ้นไปให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 48 คน

3.2 จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นตัวกำหนดขนาดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นผลที่เกี่ยวข้องมาจากข้อ 1 คือ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขนาดเล็ก มีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 24 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขนาดกลางมีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 30-36 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขนาดใหญ่ มีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 42-48 คน

3.3 ประชาชนทั้งจังหวัดเป็นผู้เลือกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อประชาชน รับผิดชอบต่อสังคม และรับผิดชอบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35)

3.4 จำนวนประชาชนเป็นตัวกำหนดจำนวนรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35/3) ซึ่งเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องมาจากข้อ 1 คือ

จังหวัดใดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 24-30 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 2 คน

จังหวัดใดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 36-42 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 3 คน

จังหวัดใดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 48 คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 4 คน

3.5 ประชาชนเป็นผู้กำหนดความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดการ โดยเน้นมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 45/1)

3.6 ประชาชนเป็นผู้กำหนดภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องดำเนินการให้ เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 45/1) เมื่อประชาชนเสนอความต้องการ แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงนำมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาและจัดทำเป็น งบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงกล่าวได้ว่า ประชาชนเป็นผู้กำหนดภารกิจของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดในแต่ละปี

3.7 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารหรือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

3.8 ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้โดยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องรับพิจารณา

4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรทางการเมือง

4.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 285) ประชาชนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและอาจได้รับเลือกตั้งถ้าประชาชนในเขตเลือกตั้งให้ความไว้วางใจ

4.2 การเลือกตั้งเป็นกระบวนการออกเสียงลงคะแนนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายเดิมกำหนดให้เป็นสิทธิ แต่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะเสียสิทธิบางอย่าง

4.3 ผู้บริหารและสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี เมื่อครบวาระแล้วจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ทุก 4 ปี

4.4 จากเหตุผลดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีลักษณะเป็นองค์กรการเมือง การจัดเก็บภาษีจากประชาชนย่อมมีผลกระทบต่อฐานเสียง ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ผู้บริหารที่เก็บภาษีมากประชาชนอาจจะไม่เลือกให้เป็นผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ได้จึงทำให้คนที่มีหน้าที่ไม่ยอมเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเพราะการจัดเก็บภาษีเป็นการริดรอนสิทธิของประชาชน เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน ประกอบกับกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้อำนาจอิสระแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละจังหวัด ออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ดังนั้น จึงมีการบังคับใช้กฎหมายไม่พร้อมกัน หรือการจัดเก็บในอัตราที่แตกต่างกัน การปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันทั่วประเทศ จึงขัดต่อหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2540(มาตรา 69)

5. การควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.1 การควบคุมโดยกระทรวงมหาดไทย

การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 76) ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การบริหารงาน
- (2) การงบประมาณ
- (3) การรักษาทรัพย์สิน
- (4) การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน
- (5) การดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (6) การจัดหาพัสดุและการจัดจ้าง
- (7) การให้ได้รับสวัสดิการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.2 การควบคุมโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ มีอำนาจสั่งสอบข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 77)

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบและมีข้อบัญญัติได้ หรือเป็นมติ นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด(พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 78)

(3) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งตั้งกรรมการสอบสวนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ถ้าปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อย กรณีมีความผิดจริงผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถ

เสนอผลการสอบสวนให้รัฐมนตรีสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งได้(พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 79)

(4) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 80)

(5) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนที่นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดจะลงนามประกาศใช้บังคับ หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ให้ความเห็นชอบต้องใช้เวลาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ยืนยัน นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดจึงจะลงนามประกาศใช้บังคับได้ (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 53)

(6) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ใช้ดุลพินิจตัดสินชี้ขาด และคำชี้ขาดให้ถือว่าเป็นที่สุดกรณีมีปัญหาการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวมีผลทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งดำเนินกิจกรรมหรือแผนงานโครงการในลักษณะเดียวกันได้ไม่เหมือนกัน

5.3 การควบคุมโดยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(1) การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แผนพัฒนาสามปี จะต้องมีส่วนแทนสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมเป็นกรรมการด้วยทุกคณะ ทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจมาตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้น(ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 34)

(2) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ.ศ.2540 มาตรา 53) โดยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องพิจารณาเป็นสามวาระ (ระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 55)

วาระที่ 1 การรับหลักการ

วาระที่ 2 การแปรญัตติ

วาระที่ 3 การลงมติ

(3) นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมติสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด(พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35/5)

(4) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสิทธิสอบถามข้อเท็จจริงในการบริหารงานราชการต่อนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด

(6) นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดต้องแถลงนโยบายต่อสภาโดยไม่มี การลงมติก่อนเข้ารับหน้าที่ การจัดทำนโยบายต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคนที่มาประชุมและนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประจำทุกปี (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 35/4)

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเสนอข้อบัญญัติดังกล่าวได้แต่ต้องให้นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดรับรองด้วย การพิจารณาเพื่อความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติดังกล่าวของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องพิจารณาเป็นสามวาระ เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ความเห็นชอบแล้วต้องเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบด้วยซึ่งโดยปกติข้อบัญญัติจะมีผลบังคับใช้ได้เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยแล้วไม่น้อยกว่าสิบหาวัน

6. สภาพข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

6.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด มีทรัพย์สินและงบประมาณเป็นของตนเองไม่ต้องส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคนตามเกณฑ์จำนวนประชาชนในแต่ละจังหวัด

การบริหารเงินงบประมาณในแต่ละปี ต้องตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด

6.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะตราข้อบัญญัติจะตราขึ้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ

(3) การดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา 50

6.3 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดถือว่าเป็นกฎหมาย ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกมาบังคับใช้ ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติต้องถูกดำเนินการทางอาญา ทางแพ่ง ดังความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546

6.4 ข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน และหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

6.5 ข้อบัญญัติจะใช้บังคับได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบและประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีข้อความระบุไว้ในข้อบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับได้ทันที ให้ใช้ข้อบังคับในวันที่ประกาศ

6.6 ข้อบัญญัติให้ใช้บังคับได้ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่นและตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2546 (มาตรา 56) สามารถสรุปลักษณะของข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ ดังนี้

- (1) ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด
- (3) เป็นกฎหมายสามารถกำหนดโทษปรับและหรือโทษจำคุกสำหรับผู้ที่จะผิดข้อบัญญัติได้

(4) ใช้ได้ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเดียวเท่านั้น

(5) ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติของท้องถิ่นอื่นไม่ได้

7.7 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะหมดสภาพการบังคับใช้เมื่อ

- (1) ยุบเลิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) ยกเลิกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น
- (3) ยกเลิกอำนาจการจัดเก็บตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม

(4) ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่นที่ออกในกิจการเดียวกันไม่ได้

7. โครงสร้างทางกฎหมายภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง

7.1 ภาษีน้ำมัน

7.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

สถานีบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน

โดยผู้มีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีคือ ผู้ค้าปลีก ซึ่งหมายความถึงเจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานค้าปลีก

7.1.2 วิธีการประเมินภาษี

การประเมินเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการประเมินเรียกเก็บตามสภาพจำนวนสินค้าที่นำเข้ายังสถานการค้า

7.1.3 การกำหนดอัตราภาษี

น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน
จัดเก็บสิทธิ์ละ 10 สตางค์ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

7.1.4 ความรับผิดชอบของภาษีเกิดขึ้นเมื่อใด

ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีของสถานค้าปลีกเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานค้าปลีก โดยผู้ค้าปลีกมีหน้าที่เสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

7.1.5 การจดทะเบียนร้านค้าปลีก

ผู้ค้าปลีกมีหน้าที่จดทะเบียนร้านค้าปลีกต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ คือ สำนักงานสรรพสามิตอำเภอแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ

7.1.6 การยื่นแบบรายการภาษีและการชำระภาษี

ผู้ค้าปลีกมีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนดพร้อมทั้งชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ภายในวันที่ 20 ของเดือน ถัดจากเดือนที่ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

เมื่อสรรพสามิตอำเภอผู้รับผิดชอบได้รับชำระภาษีแล้วจะต้องออกไปเสิร์ฟรับเงินให้แก่ผู้เสียภาษี โดยไปเสิร์ฟรับเงินให้เป็นไปตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

7.1.7 การนำส่งภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อได้รับภาษีแล้ว สรรพสามิตอำเภอจะต้องส่งเงินที่จัดเก็บให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 97 เปอร์เซ็นต์ โดยจัดส่งผ่านธนาคารที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดและหักเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีจำนวน 3 เปอร์เซ็นต์ โดยเข้าบัญชีธนาคารที่กรมสรรพสามิตกำหนด

7.1.8 การจัดทำรายงานการจัดเก็บภาษี

สรรพสามิตอำเภอผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีจะต้องจัดทำรายงานการจัดเก็บภาษีเป็นรายเดือนส่งให้แก่สรรพสามิตจังหวัดแห่งท้องที่ เพื่อสำนักงานสรรพสามิตจังหวัดสรุปรายงานผลการจัดเก็บต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสำนักงานสรรพสามิตภาคเป็นรายเดือนโดยจัดทำรายงานตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไป

7.1.9 การดำเนินคดีอาญากรณีฝ่าฝืนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด

- (1) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่จดทะเบียนสถานค้าปลีกต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท
- (2) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (3) ผู้ใดแจ้งความอันเป็นเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยาน หลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (4) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการที่นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540
- (5) เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิตไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี
- (6) เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

7.2 ภาษียาสูบ

ตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ.2510) ออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509 ได้กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ ดังนี้

(1) บุหรี่ซิการ์	ฉบับละ	10,000 บาท
(2) บุหรี่ซิการ์แรด	ฉบับละ	500 บาท
(3) ยาอัด	ฉบับละ	500 บาท
(4) ยาเส้น	ฉบับละ	20 บาท
(5) ยาเส้นปรุง	ฉบับละ	500 บาท

(6) บุหรี่อื่น	ฉบับละ	250 บาท
(7) ยาเคี้ยว	ฉบับละ	250 บาท

พิจารณาตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ยาสูบมีหลายประเภท แต่ที่ให้ห้องค้การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีได้ มีเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ บุหรี่ซิการ์และบุหรืซิการ์เรต

7.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ร้านค้าที่ได้รับอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรืซิการ์เรต หรืบุหรืซิการ์ ประเภทขายโดยไม่จำกัดจำนวน (ประเภท 1) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509

ร้านค้าที่ได้รับอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรืซิการ์เรต หรืบุหรืซิการ์ ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 20,000 มวน (ประเภท 2) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509

ร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรืซิการ์เรตหรืบุหรืซิการ์ ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน (ประเภท 3) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2509

โดยผู้มีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีคือ ผู้ค้าปลีก ซึ่งหมายความถึงเจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานค้าปลีก

7.2.2 วิธีการประเมินภาษี

การประเมินเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการประเมินเรียกเก็บตามสภาพคือเรียกเก็บมวนละ 4.54 สตางค์ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

7.2.3 การกำหนดอัตราภาษี

อัตราที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งออกข้อบัญญัติเรียกเก็บภาษียาสูบ มวนละ 10 สตางค์ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

7.2.4 ความรับผิดชอบของภาษีเกิดขึ้นเมื่อใด

ความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีของสถานค้าปลีกเกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปในสถานค้าปลีก โดยผู้ค้าปลีกมีหน้าที่เสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

7.2.5 การจดทะเบียนร้านค้าปลีก

ผู้ค้าปลีกมีหน้าที่จดทะเบียนร้านค้าปลีกต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ คือ สำนักงานสรรพสามิตอำเภอแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบ

7.2.6 การยื่นแบบรายการภาษีและการชำระภาษี

(1) ผู้ค้าปลีกมีหน้าที่ยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนดพร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดจากเดือนที่ความรับผิดในอันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

(2) เมื่อสรรพสามิตอำเภอผู้รับผิดชอบได้รับชำระภาษีแล้วจะต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้เสียภาษี โดยใบเสร็จรับเงินให้เป็นไปตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

(3) การนำส่งภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

(4) เมื่อได้รับภาษีแล้ว สรรพสามิตอำเภอจะต้องส่งเงินที่จัดเก็บให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 97 เปอร์เซ็นต์ โดยจัดส่งผ่านธนาคารที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดและหักเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี จำนวน 3 เปอร์เซ็นต์ โดยเข้าบัญชีธนาคารที่กรมสรรพสามิตกำหนด

7.2.7 การจัดทำรายงานการจัดเก็บภาษี

สรรพสามิตอำเภอผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีจะต้องจัดทำรายงานการจัดเก็บภาษีเป็นรายเดือนส่งให้แก่สรรพสามิตจังหวัดแห่งท้องที่ เพื่อ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดสรุปรายงานผลการจัดเก็บต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสำนักงานสรรพสามิตภาคเป็นรายเดือน

โดยจัดทำรายงานตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไป

7.2.8 การดำเนินคดีอาญากรณีฝ่าฝืนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(1) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่จดทะเบียนสถานค้าปลีกต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

(2) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ผู้ใดแจ้งความอันเป็นเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำพยาน หลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดค้การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดค้การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการที่นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติค้การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540

(5) เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิตไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

(6) เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

7.3 ค่าธรรมเนียมผู้พักในโรงแรม

7.3.1 ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียค่าธรรมเนียม

ได้แก่ผู้พักในโรงแรม โดยให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรณีผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้ ให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมรับผิดชอบค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระตามจำนวนเงินค่าธรรมเนียมร่วมกับผู้พัก

ในกรณีที่ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักแล้วให้ผู้พักฟื้นความรับผิดชอบที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเท่าจำนวนที่ได้จ่ายไว้แล้วเท่านั้น

7.3.2 วิธีการประเมินภาษี

การประเมินเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการประเมินเรียกเก็บตามสภาพของแต่ละโรงแรม คือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 0.5-2 ของอัตราค่าเช่าห้องพัก

7.3.3 การกำหนดอัตราภาษี

ผู้พักในโรงแรมเสียค่าธรรมเนียมให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดใน อัตราร้อยละสองของค่าเช่าห้องพัก

7.3.4 ความรับผิดชอบของค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้น

เมื่อมีผู้เข้าพักในโรงแรม

7.3.5 การจดทะเบียน

ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมจัดทำบัญชีผู้พักในโรงแรมและรายละเอียด ที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามแบบที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกาศ กำหนด

7.3.6 การยื่นแบบรายการภาษีและการชำระภาษี

ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมนำส่งค่าธรรมเนียม ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสถานที่ที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกาศ กำหนดภายในวันที่ สิบของเดือนถัดไป พร้อมบัญชีผู้พักและรายละเอียดที่เรียก เก็บ

7.3.7 การดำเนินคดีอาญาผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(1) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่จดทะเบียนสถานค้าปลีกต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

(2) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษี เพื่อหลีกเลี่ยงหรือ พยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ผู้ใดแจ้งความอันเป็นเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำ พยานหลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดี ละเมิดข้อบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540

(5) เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิตไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

(6) เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทสรุป

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดไว้ และด้วยความมีอิสระที่จะออกกฎหมายบังคับใช้เมื่อใดก็ได้ โดยเก็บไม่เกินเพดานขั้นสูง มีผลให้เกิดความแตกต่างในอัตราที่จัดเก็บ เกิดความสับสนในการวิधिปฏิบัติ แม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีบุหรื น้ำมันเป็นการจัดเก็บต่อหน่วยสินค้าก็ตาม กล่าวคือ ภาษีบุหรืจัดเก็บไม่เกินมวณละ 10 สตางค์ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) หรือของละ 2 บาท น้ำมันไม่เกินลิตรละ 10 สตางค์ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ของจำนวนสินค้าที่รับเข้าสถานการค้านั้นๆ ภาษีทั้งสองรายการนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้ค้าเป็นผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษี

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม กฎหมายกำหนดให้ผู้ควบคุมและผู้จัดการโรงแรมเป็นผู้เรียกเก็บจากผู้เข้าพักในโรงแรมแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีหน้าที่นำส่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ได้เรียกเก็บจากโรงแรมโดยตรง อัตราที่เรียกเก็บเท่ากับร้อยละ 2 ของค่าเช่าห้องพักเช่น ในท้องที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวค่าเช่าห้องพักคืนละ 2,000 บาท ผู้ควบคุมและผู้จัดการโรงแรมจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมผู้เข้าพักเท่ากับร้อยละ 2 ของค่าเช่าห้องพักเป็นจำนวนเงิน 40 บาท ในต่างจังหวัดค่าเช่าห้องพักคืนละ 600 บาท ผู้ควบคุมและผู้จัดการโรงแรมจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมผู้เข้าพักเท่ากับร้อยละ 2 ของค่าเช่าห้องพักเป็นจำนวนเงิน 6 บาท

แม้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีอากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ได้ในเขตพื้นที่จังหวัดที่อยู่นอกเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่น แต่ในปัจจุบันเกิดองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มพื้นที่จังหวัดครบทั้ง 75 จังหวัดแล้ว จึงไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดจัดเก็บภาษีดังกล่าวได้

สำหรับภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้เช่น ค่าภาคหลวงแร่ ภาษีรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9 ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีสัดส่วนที่แน่นอนตายตัวต้องเป็นไปตามมติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่จัดสรรไว้ในแต่ละปี เว้นแต่ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เท่านั้น ที่รัฐต้องจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละห้าของภาษีที่จัดเก็บได้

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหาร ภาษีอากรซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง

การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องบริหารอย่างมืออาชีพ เนื่องจากประชาชนไม่ต้องการเสียเงิน(ภาษีอากร)เพิ่มโดยไม่จำเป็น ขณะเดียวกันราชการเองก็ต้องการให้เพิ่มจำนวนภาษีอากรให้มากที่สุด ด้วยการขยายฐานภาษีอากรให้กว้างขึ้นหรือเก็บภาษีอากรในอัตราที่สูงขึ้นและเก็บให้ได้มากที่สุด จะเห็นว่าความต้องการของประชาชนและภาครัฐขัดแย้งกันเอง และการบังคับเก็บภาษีอากรจะก่อให้เกิดการต่อต้านไม่ให้เกิดการสนับสนุนไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารภาษีอากรซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองจะทำให้ทราบปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสม

1. มูลเหตุและความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีอากร

โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานผู้ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในจังหวัดโดยไม่หวังผลกำไร ซึ่งงานบริการสาธารณะทั้งหลายเหล่านั้นต้องใช้งบประมาณเป็นตัวขับเคลื่อน ไม่ว่าจะเป็งานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจ้างเหมาเอกชน เช่น การจ้างก่อสร้างสะพาน สร้างถนน คอนกรีต ถนนลาดยาง หรือเป็งานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำเอง เช่น การนำเครื่องจักรกลไปปรับเกรดถนนลูกรังในพื้นที่ต่างๆ ก็ต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น ซึ่งรายได้จะเป็นตัวกำหนดภารกิจของหน่วยงาน หน่วยงานใดมีรายได้มาก ก็จะเป็นองค์กรขนาดใหญ่ หน่วยงานใดมีรายได้น้อยก็จะเป็นองค์กรขนาดเล็ก ทำให้มีศักยภาพน้อยไม่สามารถแก้ปัญหา

1.1 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นเหตุผลและความจำเป็นทางเศรษฐกิจคือเศรษฐกิจไทยได้เจริญเติบโตและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การค้าขายกับต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัว มีสินค้าส่งออกและนำเข้ามากขึ้น ภาษีที่เก็บอยู่เดิมเรียกว่า ภาษีการค้า ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

เศรษฐกิจของประเทศ จึงต้องนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้จัดเก็บแทน (เกริก เกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543 หน้า 289-290)

1.2 การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นในเรื่องของสินค้าฟุ่มเฟือยและต้องการควบคุมการบริโภค เช่น ภาษีเครื่องดื่ม ภาษีสุรา ภาษีเครื่องไฟฟ้า ภาษียาสูบ ภาษียรถยนต์ ภาษีรถยนต์และเรือสำราญ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษีไฟ ภาษีแก้วและเครื่องแก้ว ภาษีเครื่องสำอางและเครื่องหอมและภาษีสถานบริการ (เพิ่มบุญ แก้วเขียว, 2548, หน้า 12)

1.3 การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้มีการถือครองและใช้ประโยชน์บนที่ดินเพื่อการปลูกสร้างเป็นที่อยู่อาศัย (ศุภลักษณ์ พินิจภูคด, 2547, หน้า 173)

1.4 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Building and Land Tax) เป็นภาษีที่มีหลักการจัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างกับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น โดยคำนวณเก็บจากค่าเช่า เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสียในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547, หน้า 468)

1.5 ภาษีบำรุงท้องที่มิได้มีการกำหนดสิ่งที่เป็นมูลเหตุให้มีการเสียภาษีไว้โดยตรง แต่กำหนดผู้มีหน้าที่เสียภาษีกับที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ทำให้เข้าใจได้ว่ากฎหมายมุ่งจัดเก็บภาษีจากที่ดิน (พื้นที่ดิน พื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย) (ศุภลักษณ์ พินิจภูคด, 2545, หน้า 53)

ภาษีบำรุงท้องที่ (Local Development Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือครอบครองอยู่ในที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่จัดเก็บปีละครั้งตามบัญชีภาษีบำรุงท้องที่ประเมินจากราคาปานกลางของที่ดินการตีราคาปานกลางโดยคณะกรรมการทุก 4 ปีต่อครั้ง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547, หน้า 468-469)

1.6 การจัดเก็บภาษีบุหรี่ยุคใหม่ เน้นการจัดเก็บภาษีเป็นรายได้เพื่อนำไปจ่ายในกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่และอำนาจบริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสุขภาพ อนามัยของประชาชนเนื่องจากการสูบบุหรี่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน

1.7 การจัดเก็บน้ำมันเน้นการจัดเก็บภาษีเป็นรายได้เพื่อนำไปจ่ายในกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่และอำนาจบริการสาธารณะแก่ประชาชน ในการซ่อมบำรุง รักษาถนนหนทาง เนื่องจากรถที่ใช้ น้ำมันต้องวิ่งบนถนนทำให้ถนนชำรุด

เสียหาย และองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการดูแล บำรุงรักษา ซ่อมสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

1.8 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเน้นการจัดเก็บภาษีเป็นรายได้เพื่อนำไปจ่ายในกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่และอำนวยความสะดวกสาธารณะแก่ประชาชน เน้นการจัดเก็บเพื่อให้มีรายได้ในดูแล บำรุงและการรักษาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากคนที่มาพักในโรงแรมเป็นผู้ที่ทำให้เกิดน้ำเสีย ทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหายและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการดูแล บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

ในระบบการค่านั้น สินค้าที่ต้องเสียภาษีการค้าจะไม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต สินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตไม่ต้องเสียภาษีการค้า แต่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม การขายสินค้าทั้งหมดต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งสามารถแยกกลุ่มสินค้าได้ ดังนี้

สินค้าที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติสรรพสามิต พระราชบัญญัติสุรา พระราชบัญญัติยาสูบ และพระราชบัญญัติไฟ ในปัจจุบัน แต่เมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ต้องเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มควบคู่ไปด้วย ได้แก่

- น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
- เครื่องดื่ม
- สุรา เบียร์
- ยาสูบ ยาเส้น
- ไฟ

● สินค้าและบริการที่เสียภาษีการค้าในปัจจุบัน เมื่อนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ต้องเก็บภาษีสรรพสามิตควบคู่ไปด้วย ได้แก่

- เครื่องปรับอากาศที่มีขนาดทำความเย็นไม่เกิน 72,000 บีทียูต่อชั่วโมง
- แก้วเลคคริสตัน
- รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน
- เรือยอชต์
- น้ำหอม
- สนามแข่งม้า

2. ลักษณะของผลกระทบทางภาษี

2.1 การจัดเก็บภาษีอากรต่างๆ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลและต่อสังคมส่วนรวม

2.2 การจัดเก็บภาษีทำให้ทรัพยากรของภาคเอกชนเหลือน้อยลง อาจมีผลกระทบต่อการใช้บริการ การออมและการลงทุนของเอกชน

2.3 การจัดเก็บภาษีแต่ละครั้งมักก่อให้เกิดภาวะความยุ่งยากอื่นๆ แก่ประชาชนซึ่งโดยปกติแล้วประชาชนผู้เสียภาษีมักจะแบกรับภาระมากกว่าจำนวนเงินภาษีที่ตนได้เสียไป

2.4 การจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทนั้น มีผลต่อการออม การลงทุนและการทำงานของประชาชนซึ่งจะมีผลกระทบต่อผลผลิตของชาติโดยส่วนรวม อันอาจทำให้ผลผลิตประชาชาติเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้

2.5 การจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทมีผลกระทบต่อระดับการจ้างงานของประเทศ การเก็บภาษีจะทำให้เงินได้ของประชาชนลดลง ทำให้การบริโภคลดลง และทำให้การจ้างงานลดลงด้วย

3. ระบบการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีของประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระบบ คือระบบทางตรงและระบบทางอ้อม โดยแบ่งหน่วยราชการจัดเก็บ ได้ดังนี้

3.1 กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและจัดสรรเพื่อการบริโภคให้เหมาะสม

3.2 กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีเพื่อเป็นรายได้

3.3 กรมศุลกากรจัดเก็บภาษีเพื่อเป็นอากรนำเข้า-ส่งออก และเพื่อป้องกันสินค้านำเข้า-ส่งออก เพื่อป้องกันการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออก

4. ภาษีท้องถิ่น

ในการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ ราชการส่วนท้องถิ่นยังคงมีอำนาจจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและภาษีสรรพสามิต เช่นเดียวกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543, หน้า 303) จึงมีการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ดังนี้

4.1 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจาก ภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราหนึ่งในเก้าของภาษีมูลค่าเพิ่มที่กระทรวงการคลังจัดเก็บ (ปัจจุบันจัดเก็บได้ในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีการค้า)

4.2 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นตามภาษีธุรกิจ เฉพาะในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะที่กระทรวงการคลังจัดเก็บ ซึ่ง เหมือนกับที่เป็นอยู่ในระบบภาษีการค้าในปัจจุบัน

4.3 ให้มีการเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตเพื่อนำไปจัดสรรเป็นรายได้ ให้แก่กรุงเทพมหานครและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นๆในอัตราร้อยละ 10 ของ ภาษีสรรพสามิตที่กระทรวงการคลังจัดเก็บ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นระบบเดียวกัน ทั้งหมด

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บและจัดหาเองให้ ความสำคัญต่อแนวทางการขยายฐานภาษี การกำหนดอัตราภาษี การเพิ่ม ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี การเพิ่มภาษีหรือรายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นประเภทใหม่ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสวงหา แนวทางเพิ่มรายได้ในรูปแบบอื่นๆ ที่กว้างขวางขึ้นเพื่อให้พึ่งตนเองได้ในระยะ ยาว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรการเพื่อเร่งสร้างวินัยทาง การเงิน การคลัง ทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย รวมทั้งการเร่งสร้างความเข้าใจ และความเต็มใจในการจ่ายภาษีของประชาชนในเขตพื้นที่ของตน โดยรัฐต้อง กำหนดมาตรการกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น(แผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543)

โดยหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 รัฐ ต้องการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นให้มากที่สุด กระทั่งส่วนกลางให้น้อย ที่สุด ด้วยภาษีบุหรี ภาษีน้ำมันและค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม อีกส่วน หนึ่งท้องถิ่นมีรายได้มาจากการจัดสรรของส่วนกลางคือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษี ธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต

การจัดเก็บภาษีบุหรี ภาษีน้ำมัน และค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม เป็นการจัดเก็บภาษีในระบบภาษีทางอ้อม ซึ่งบุหรีและน้ำมันเสียภาษีสรรพสามิต

อยู่แล้ว จึงเป็นการเสียภาษีที่ซ้ำซ้อนทำให้ผู้ประกอบการเดือดร้อน ผู้ประกอบการก็ผลักรถให้กับผู้บริโภค สรรพสามิตเองก็มีนโยบายจำกัดการบริโภคโดยเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เช่น ทำให้ประชาชนสูบบุหรี่ย่อยลง ใช้น้ำมันน้อยลง ใช้แรงงานน้อยลงและภาษีเหล่านี้สร้างมลภาวะให้แก่ท้องที่ หากพิจารณาประเด็นที่ต้องการให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นจึงขัดต่อหลักการจัดสรรและการจัดการบริโภค หรือการคุ้มครองประชาชน จึงถือไม่ได้ว่าการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่ได้ถือเป็นรายได้หลักของท้องถิ่นเป็นการจัดเก็บเพื่อเสริมให้การลดการบริโภค เท่านั้น

เนื่องจากสินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีคือบุหรี่ น้ำมัน จัดเก็บในบางท้องที่ ไม่จัดเก็บในบางท้องที่เกิดการเคลื่อนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การจัดเก็บในอัตราที่ไม่เท่าเทียมกันในแต่ละจังหวัด ทำให้ผู้ประกอบการเดือดร้อนเพราะฉะนั้น ถ้ามีการจัดเก็บควรจัดเก็บทุกจังหวัดเพื่อให้เหมือนกันทั่วประเทศ จึงต้องออกเป็นกฎหมายหลัก โดยส่วนกลางออกกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดมาบังคับใช้กับทุกจังหวัด เพื่อไม่ให้เกิดการลักลั่นในทางปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

นอกจากนั้น ภาษีต้องมีหลักการการคำนวณรายได้ที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและการจัดสรรการบริโภคได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเป็นภาระต่อประชาชน และเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ โดยกฎหมายอันดับรองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีเองจะเป็นการขัดต่อหน้าที่ที่ประชาชนเสียภาษี ส่วนภาษีสรรพสามิตจะเป็นการผลักรถให้กับผู้บริโภคเพราะผู้ประกอบการสามารถผลักรถภาษีทางอ้อมได้ และทำให้เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างผู้ประกอบการขายสินค้าในแต่ละประเภท เช่น บุหรี่อย่างเดียวกัน จังหวัดหนึ่งเก็บภาษีท้องถิ่น จะให้ราคาบุหรี่แต่ละจังหวัดไม่เท่ากันทำให้เป็นการเลือกปฏิบัติได้ เพราะฉะนั้น ระบบภาษีจะไม่มี การจัดเก็บในท้องถิ่นจะต้องเป็นหลักบังคับมาจากส่วนกลาง เช่นเดียวกับภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ทุกชนิดควรให้ส่วนกลางเป็นผู้จัดเก็บโดยตราเป็นพระราชบัญญัติให้กระทรวงการคลังเป็นผู้จัดเก็บแทนส่วนท้องถิ่นและนำส่งภาษีทั้งหมดให้แก่ท้องถิ่น ไม่ควรให้ท้องถิ่นจัดเก็บเองเพราะมีความจำเป็นต้องบังคับใช้กฎหมายให้เท่าเทียมกันภายในราชอาณาจักรอันเป็นหนึ่งใน

เดียว ถ้าเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกาในแต่ละมลรัฐแล้ว ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรหนึ่งเดียวรัฐธรรมนูญเดียวต้องบังคับใช้ทั่วประเทศ เพราะการเสียภาษีไม่ใช่สิทธิแต่เป็นหน้าที่ของประชาชน ประชาชนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและต้องปฏิบัติเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ในส่วนของท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น ควรให้มีอำนาจในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ ได้ เช่น ค่าธรรมเนียมในการใช้พื้นที่ ค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะ ค่าธรรมเนียมอื่นๆ

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ได้ในเขตพื้นที่จังหวัดที่อยู่นอกเขตราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดที่จัดเก็บภาษีดังกล่าวนี้ เนื่องจากมีองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มพื้นที่จังหวัดครบทั้ง 75 จังหวัดแล้ว

รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกจังหวัดมาจากที่รัฐบาลจัดเก็บให้ทั้งหมด เช่น ภาษีสรรพสามิตและล้อเลื่อน ภาษีที่รัฐเก็บแล้วแบ่งให้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้ในจังหวัดใดต้องส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นร้อยละ 5 รายได้จากการจัดสรรตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 รายได้ทั้งสามประเภทเป็นรายได้ส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับรายได้ที่เก็บเองได้แก่ ภาษีบุหรี่ยาสูบ ภาษีน้ำมันและ ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม เป็นรายได้ส่วนน้อยที่ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการทั้งสิ้น

5. ปัญหาข้อเท็จจริงจากการจัดเก็บภาษีอากร

5.1 ภาษีน้ำมันและยาสูบ

(1) กฎหมายบังคับให้ผู้ค้ายื่นจดทะเบียนและชำระภาษีต่อสรรพสามิตแห่งท้องที่ที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ ในอดีตจะมีสรรพสามิตอำเภอทุกอำเภอ ปัจจุบันไม่มีสรรพสามิตอำเภอแล้ว ทำให้การจดทะเบียนและการชำระภาษีต้องเดินทางไกลมากขึ้น ก็ต้องไปยื่นที่สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งรับผิดชอบหลายอำเภอนอกจากจะไม่สะดวกแล้วยังทำให้ผู้ประกอบการเสียเวลามากขึ้น

(2) สรรพสามิตมีหน้าที่รับชำระภาษีเพียงอย่างเดียวแต่ไม่มีอำนาจเร่งรัดติดตาม ดังนั้น จึงไม่สนใจจะออกติดตาม รอรับชำระเงินที่สำนักงานเมื่อมีผู้มาชำระเงินเท่านั้น

(3) การเร่งรัดติดตามให้ผู้ค้าให้เสียภาษีเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากมีสำนักงานที่ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพียงแห่งเดียว หรือการไม่มีหน่วยงานในเขตอำเภอทำให้ไม่สะดวกในการออกเร่งรัดติดตามเท่าที่ควร

(4) การประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับสรรพสามิตมีน้อยมาก บางครั้งส่งข้อมูลให้ไม่ครบ ทำให้ตรวจสอบไม่ได้

(5) การประชาสัมพันธ์การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ดีเท่าที่ควรทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้ค้าสามารถติดต่อกันได้ทุกจังหวัดทำให้มีข้ออ้างเสมอว่า บางจังหวัดจัดเก็บ บางจังหวัดไม่จัดเก็บ ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมสำหรับการค้าขาย

(6) สินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีเคลื่อนย้ายไปได้ในทุกๆจังหวัด ทำให้เกิดการเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อนกันและยากต่อการควบคุมมาก

(7) การเดินทางไปชำระภาษีของประชาชนไม่สะดวกและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก บางครั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปชำระภาษีมีย่จนวนมากกว่าค่าภาษีที่ต้องจ่ายด้วยซ้ำไป จึงทำให้ไม่ยื่นชำระภาษีตามกำหนด

(8) ระยะเวลาการยื่นชำระภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาเดียวกับการยื่นภาษีประเภทอื่นๆ ทำให้เป็นข้ออ้างที่ไม่อยากไปยื่นชำระภาษี เพราะต้องเดินทางหลายครั้งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

(9) การบริหารที่เป็นเชิงการเมืองทำให้ผู้บริหารไม่กล้าที่จะเรียกเก็บภาษีจากประชาชนอย่างจริงจัง หรือเรียกเก็บภาษีเพราะทำตามกระแสสังคมเท่านั้น

5.2 ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม

(1) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ไม่เท่ากัน บางแห่งเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.50 ของค่าเช่าห้องพัก บางแห่งเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 2 ของค่า

เช่าห้องพัก ทำให้เกิดข้อโต้แย้งกันระหว่างผู้ประกอบการกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเรื่องของความเป็นอยู่ที่ดี

(2) การเรียกเก็บภาษี ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง บางจังหวัดไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากเจ้าของผู้จัดการเป็นพวกพ้องกับนักการเมืองท้องถิ่นหรือระดับชาติที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ แต่ก็ต้องดำเนินการบ้างเพราะจังหวัดใกล้เคียงและสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยร้องขอให้ดำเนินการ

(3) การตรวจสอบการยื่นแบบและการชำระภาษีไม่ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง บางจังหวัดให้ยื่นแบบรายการแต่ไม่เคยตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้ประกอบการยื่นไว้ถูกต้องหรือไม่ เป็นการเชื่อถือตามเอกสารที่ยื่นทุกรายการโดยข้อเท็จจริงไม่สามารถจะเชื่อถือได้ทั้งหมด ต้องมีการตรวจสอบบ้าง

(4) เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ และการไม่มีประสบการณ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม ทำให้รู้ไม่เท่าทันผู้ประกอบการ

(5) การต่อรองทางธุรกิจกับการเมือง เนื่องจากผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง การเรียกเก็บภาษีจากนักธุรกิจผู้ประกอบการโรงแรมมักจะให้ผลร้ายมากกว่าผลดี ดังนั้น จึงมีการตกลงกันในการยื่นชำระภาษีที่อาจจะไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย

(5) ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้พัก เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยากมาก เพราะไม่สามารถจะเรียกเก็บภาษีได้จริงๆ จากผู้พัก จึงต้องรวมไว้ในอัตราค่าห้องพักที่เปิดดำเนินการ บางครั้งผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมอาจเรียกเก็บแล้วไม่นำส่งก็มี แต่เมื่อไม่มีการตรวจสอบจึงทำให้ไม่ทราบและเกิดการรั่วไหลอย่างมาก

(6) การไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จทำให้การเก็บค่าธรรมเนียมไม่ได้ผลดี โดยปกติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเท่านั้น อำนาจในการอนุญาตให้จัดตั้งโรงแรม การตรวจโรงแรมเป็นอำนาจของจังหวัด

(7) การไม่มีการใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่มีข้อมูลที่ถูกต้องทำให้ไม่กล้าที่จะดำเนินการอย่างเด็ดขาด จากการประสานงานหน่วยงานสรรพากรก็ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ดังนั้น แม้จะมีกฎหมายให้ทำการ

ยึดทรัพย์ได้แต่ไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้นำมาปฏิบัติ จะมีก็เพียงการนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรมเท่านั้น

6. ปัญหาการวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษีอากร

6.1 ภาษีน้ำมัน

(1) ร้านค้าที่จำหน่ายน้ำมันมีให้เห็นในทุกหนทุกแห่ง มีทั้งปั๊มที่ขออนุญาตถูกต้องและไม่ถูกต้อง มีทั้งสถานีจำหน่ายและปั๊มหลอด ซึ่งน้ำมันดังกล่าวจะเคลื่อนย้ายไปตามจังหวัดต่างๆตามความต้องการของผู้บริโภค แต่ราคาน้ำมันเก็บจากจำนวนลิตรของน้ำมันที่เข้าสู่สถานีจำหน่าย บางครั้งสถานีจำหน่ายได้ชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว

(2) การไม่สามารถทำให้ราคาน้ำมันเท่ากันทั่วประเทศได้ ทำให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดบริโภคน้ำมันในราคาที่แตกต่างกัน เป็นการเพิ่มต้นทุนในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจากคลังน้ำมัน หรืออยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า

(3) ปัจจุบันน้ำมันมีราคาสูงมาก การเรียกเก็บภาษีจากน้ำมันจึงเป็นการผลักภาระให้กับผู้บริโภคโดยตรง แม้กฎหมายจะกำหนดให้ผู้ค้าเป็นผู้เสียภาษีแต่ผู้ค้าก็ผลักภาระให้กับผู้บริโภคจึงเป็นการเพิ่มต้นทุนของสินค้า

6.2 ภาษียาสูบ

(1) ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ค้าปลีกมีจำนวนมาก มีทั้งที่เป็นร้านค้าขายรถเข็น การเก็บภาษีจากผู้ประกอบการประเภทขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน (ประเภท 3) จึงเป็นเรื่องที่ทำได้ผลเลย

(2) การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกกฎหมายเรียกเก็บภาษียาสูบ มวนละ 10 สตางค์ หรือซองละ 2 บาท ทำให้กรมสรรพสามิตต้องประกาศขึ้นราคาบุหรี่เพิ่มขึ้นอีกซองละ 2 บาท ทำให้ผู้บริโภคต้องบริโภคบุหรี่ในราคาที่เพิ่มขึ้นอีก

(3) เนื่องจากบุหรี่สามารถเคลื่อนย้ายไปตามความต้องการของผู้บริโภค มีบางจังหวัดที่ยังไม่ออกกฎหมายเรียกเก็บภาษียาสูบส่งผลกระทบต่อบุหรี่มีราคาไม่เท่ากัน จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของบุหรี่ไปยังจังหวัดใกล้เคียง

ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็นการไม่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจการค้าในแต่ละจังหวัด

6.3 ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม

3.3.1 ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ.2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 บัญญัติว่า

(1) ให้ผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่เสียค่าเช่าห้องพักต้องเสียค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ 2

(2) การออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมให้เรียกเก็บได้ในอัตราไม่เกินร้อยละสามของค่าเช่าห้องพัก

(3) ให้บุคคลผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามข้อ 2 ไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกครั้งที่มีการเรียกเก็บค่าเช่าห้องพักและนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในวันที่สิบของเดือนถัดไป

3.3.2 พิจารณาตามกฎกระทรวงดังกล่าวแล้วจะเห็นว่าค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บเอง การให้ผู้ควบคุมและจัดการ โรงแรมเรียกเก็บไว้แทน ในทางปฏิบัติแม้ค่าใช้จ่ายจะไม่มาก แต่ก็ไม่มีคนเดินทางคนใดอยากเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จึงเกิดปัญหาดังนี้

(1) การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมีหนังสือเรียกผู้พักในโรงแรมมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร จึงดำเนินการไม่ได้เลย เพราะกว่าจะถึงวันที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะทราบเหตุแห่งการไม่ชำระภาษีก็เป็นเวลาหลายเดือนแล้ว และบางครั้งผู้เข้าพักในโรงแรมไม่ได้ใช้ชื่อจริงและไม่มีวิธีการใดจะติดตามและตรวจสอบได้เลย

(2) การให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจเป็นช่องทางให้เก็บเงินเพิ่ม แต่อาจนำส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ครบตามจำนวนก็ได้ โดยไม่มีมาตรการใดที่จะตรวจสอบได้

(3) การที่กฎหมายกำหนดอัตราขึ้นสูงไว้ ทำให้แต่ละจังหวัดออกกฎหมายเรียกเก็บในอัตราที่กำหนดไม่เท่ากัน ทำให้ไม่เกิดความยุติธรรมสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบในกรณีไม่เรียกเก็บไว้ และไม่เป็นธรรมสำหรับผู้พักในโรงแรมในแต่ละจังหวัด

7. ปัญหาการดำเนินการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

7.1 การเก็บภาษีบุหรี่ยาสูบและภาษีน้ำมันมีปัญหาอยู่มากเพราะเมื่อมีการประกาศบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่พร้อมกันเกิดการตีความข้อบัญญัติแตกต่างกันและมีการปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละจังหวัดในขณะที่สินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน เมื่อที่ใดไม่เก็บภาษีสินค้าจากจังหวัดใกล้เคียงจึงเคลื่อนย้ายเข้ามาขายแทน ทำให้ผู้ประกอบการเดือดร้อนมาก

7.2 ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเป็นการเรียกเก็บจากผู้มาพักชั่วคราวในโรงแรม การเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้มาพักคนเดินทางมาพักค้างคืนแล้วก็จากไป จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำ หากมีการหลอกล้มเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้ก็ยากที่จะติดตามทวงถาม

7.3 การให้ผู้ควบคุมและจัดการ โรงแรมซึ่งเป็นคนกลางเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้มาพักในโรงแรมแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีหลักประกันใดที่จะทำให้มีการดำเนินการตามนั้น และในบางครั้งอาจจะเรียกเก็บไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว แต่อาจจะไม่นำส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ เนื่องจากไม่มีการตรวจสอบการดำเนินการตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

7.4 การออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมผู้พักในโรงแรมในอัตราที่ไม่เท่ากัน บางแห่งต้องเสียมาก บางแห่งเสียน้อยเป็นเหตุให้ไม่มีความยุติธรรมสำหรับผู้เสียค่าธรรมเนียมที่เข้าพักในโรงแรมในแต่ละจังหวัด

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า การออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นสิทธิของท้องถิ่นที่จะออกข้อบัญญัติหรือไม่ก็ได้ แต่การเสียภาษีไม่ใช่สิทธิ การเสียภาษีเป็นหน้าที่ ถ้าจะเก็บต้องจัดเก็บต้องให้เท่ากันทั่วประเทศ ถ้าไม่เก็บก็ควรยกเลิกไปและไปเก็บในลักษณะอื่นแทน ไม่ควรจัดเก็บในลักษณะภาษี เพราะภาษีเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ถูกบังคับโดยทั่วประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับ

ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย แม้ท้องถิ่นจะเป็นผู้จัดเก็บแต่ก็
ออกเป็นพระราชบัญญัติโดยส่วนกลาง

ตามหลักการของกรมสรรพสามิตให้มีการจัดเก็บภาษีเพื่อควบคุมการ
บริโภค แต่ถ้ามุ่งการบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเพื่อให้มีรายได้ก็เป็นไปไม่ได้
เพราะยิ่งเก็บภาษีสินค้ายิ่งแพงทำให้ผู้บริโภคลดลง ท้องถิ่นจัดเก็บเองจะเกิดการ
ลักลั่น และเกิดปัญหา อีกทั้งนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขต้องการให้ขึ้น
ราคา แต่นโยบายของกรมสรรพสามิตต้องการควบคุมผู้บริโภค การให้องค์การ
บริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีเพิ่มอีกจึงขัดหลักการ กรณีภาษี 3 ประเภทของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีการบังคับใช้ทั้ง
ประเทศโดยออกเป็นพระราชบัญญัติเพราะหลักการด้านภาษีเป็นหน้าที่ที่ถูก
บังคับ ดังนั้น จึงควรให้ส่วนกลางเป็นผู้จัดเก็บและส่งรายได้ทั้งหมดให้ท้องถิ่น

8. ปัญหาที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

ผู้วิจัยได้ทอดแบบสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่าง เมื่อจัดแบ่งตาม
ประเภทของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีแล้ว แบ่งเป็น ผู้เสียภาษี จำนวน 79 คน
ประชาชนจำนวน 58 คน ข้าราชการจำนวน 179 คนและนักการเมืองท้องถิ่น
ท้องถิ่นจำนวน 35 คน โดยส่งไปยังจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ 75 จังหวัดใน
ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม 2549 มีตอบกลับมา 35 จังหวัด
จังหวัดละ 3-10 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 351 ตัวอย่าง ดังนี้

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิชณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ สุโขทัย
และจังหวัดอุดรดิตถ์

ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดกระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต ยะลา สตูล สงขลา สุ
ราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ชัยภูมิ
มุกดาหาร มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ หนองคาย อุบลราชธานี อุดร และ
จังหวัดหนองบัวลำพู

ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดราชบุรี ลพบุรี สมุทรสาคร อุทัยธานี และ
จังหวัดสิงห์บุรี

ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตราด ระยอง จันทบุรี ชลบุรี
และจังหวัดสระแก้ว

ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเด็นสำคัญตามหลักการของภาษีอากรในหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

8.1 ฐานภาษีอากรที่เก็บซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

การจัดเก็บภาษีนุหรี น้ำมันเป็นการจัดเก็บจากการค้าปลีกซึ่งกระจายไปทั่วทั้งประเทศ การค้าปลีกบางร้านไม่มีสถานที่แน่นอน เช่น รถเข็นขายของ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้พยายามจะเรียกเก็บภาษีการค้าในเขตจังหวัด โดยมุ่งจัดเก็บจากโรงกลั่นน้ำมัน คลังน้ำมัน หรือสถานที่เก็บน้ำมันและผู้ค้าส่งยาสูบเป็นสำคัญ แต่ไม่สามารถอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ตราเป็นข้อบัญญัติได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) มีความเห็นว่าพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดที่มาของรายได้ที่จะได้รับและไม่ได้กำหนดให้มีอำนาจจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นได้ การเก็บภาษีเพิ่มขึ้นได้สำหรับสิ่งใดและในอัตราใดต้องพิจารณาจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 เป็นหลัก ในที่สุดจึงมีการแก้ไขกฎหมายให้มีการจัดเก็บภาษีจากการค้าในจังหวัดได้ แต่ปัญหาในเรื่องดังกล่าวยังไม่ได้หมดไป

ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม กฎหมายให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกครั้งที่มีเรียกเก็บค่าเช่าห้องพัก ในอัตราร้อยละสองของค่าเช่าห้องพักปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ไม่มีโรงแรมใดแจ้งและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนี้โดยตรง แต่จะแฝงไว้ในค่าใช้จ่ายอื่น หรือโรงแรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง จึงพยายามที่จะชำระในจำนวนน้อยที่สุด

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) การเก็บภาษีนุหรีเก็บซ้ำซ้อนหน่วยงานอื่น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 36.752 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 42.450 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 20.797 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การเก็บภาษีน้ำมันเก็บซ้ำซ้อนหน่วยงานอื่น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 47.578 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.472 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 17.948 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 39.886 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 41.025 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.088 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.2 ฐานภาษีเก็บจากทรัพย์สินเคลื่อนที่ได้

บุหรี่ยี่และน้ำมันเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ และไม่มีกฎหมายห้ามจำหน่ายข้ามเขต ดังนั้น เมื่อมีจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งไม่เก็บภาษีรายการนี้ก็จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้า โดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครได้รับผลกระทบอย่างมากเนื่องจากกรุงเทพมหานครไม่ได้ออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีในสินค้านี้ดังกล่าว ทำให้สินค้าเคลื่อนย้ายจากกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัดอื่นๆ

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม เป็นการเรียกเก็บจากคนมาพักในโรงแรม หากมีการหลงลืม หรือเจตนาไม่เรียกเก็บไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด แม้หลักการจะกำหนดให้โรงแรมเป็นผู้รับผิดชอบแทนก็ตาม แต่โรงแรมมีเทคนิคที่จะไม่ชำระครบจำนวนได้โดยไม่สามารถตรวจสอบและติดตามเรียกเก็บได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) บุหรี่เป็นทรัพย์สินเคลื่อนที่ได้ทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าทรัพย์สินที่ไม่เคลื่อนที่ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 46.438 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 30.769 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.373 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) น้ำมันเป็นทรัพย์สินเคลื่อนที่ได้ทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าทรัพย์สินที่ไม่เคลื่อนที่ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 48.717 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 28.774 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 22.507 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บจากผู้พักในโรงแรมทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าภาษีอื่นๆสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 49.287 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 31.339 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.373 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.3 การบังคับใช้กฎหมาย

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกฎหมาย หากมีการละเว้นหรือไม่ปฏิบัติตามมีโทษปรับและโทษจำคุก หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังจึงเป็นการเอื้อประโยชน์ในทางการเมือง หรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ

นอกจากนั้น ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วมีอำนาจสั่งยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้โดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือมีคำสั่งตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540ได้และนับตั้งแต่วันที่มีการเรียกเก็บภาษีดังกล่าวจนปัจจุบันนี้ไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดที่สั่งดำเนินการตามกฎหมายนี้เลย แสดงให้เห็นว่าไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งต่างจากการดำเนินงานของกรมสรรพากรอย่างมาก

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทดสอบแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

- (1) การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บภาษีบุหรี่ได้น้อยลงสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้
- เห็นด้วย ร้อยละ 68.660 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.965 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.373 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บภาษีน้ำมันได้น้อยลงสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้
- เห็นด้วย ร้อยละ 66.381 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.396 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่มีความเห็น ร้อยละ 21.367 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (3) การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมน้อยลง สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้
- เห็นด้วย ร้อยละ 63.247 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 15.384 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ไม่มีความเห็น ร้อยละ 21.652 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.4 ภาระภาษีที่แท้จริง

ภาษีบุหรี่และน้ำมัน ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บไม่ได้มีการประเมินเรียกเก็บเหมือนกับภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือภาษีป้าย แต่เป็นการคำนวณเก็บตามจำนวนสินค้าที่นำเข้าสถานการค้า ภาษีที่ต้องชำระให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รวมเข้ากับราคาสินค้าไว้เรียบร้อยแล้ว เพียงแต่หักรายรับส่วนนี้ส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น ดังนั้น ภาระภาษีที่แท้จริงจึงตกแก่ประชาชน เพราะผู้มีหน้าที่ชำระภาษีผลกภาระภาษีให้แก่ประชาชนทั้งหมดแล้ว

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม ยังไม่มีภาพการผลกภาระที่แท้จริง เพราะไม่มีโรงแรมใดเลยที่จะดำเนินการอย่างนั้น และคาดว่ามันจะไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรด้วย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและ
นักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351
คน ปรากฏว่า

(1) การจัดเก็บภาษีบุหรี่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภครูปผล
ระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 65.527 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.524 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 17.948 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การจัดเก็บภาษีน้ำมันไม่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภครูปผล
ระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 45.299 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 35.327 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.803 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมไม่มีผลกระทบต่อ
ประชาชนผู้บริโภครูปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 65.527 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.524 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.233 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.5 หลักการทำรายได้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บภาษี
บุหรี่และภาษีน้ำมันแทนโดยคิดค่าใช้จ่ายในอัตราร้อยละ 3 ดังนั้น รายได้อีกร้อยละ
97 จึงเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมด ถือเป็นรายได้ที่มี
ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้
มอบให้กรมสรรพสามิตจัดเก็บแทน จึงมีค่าใช้จ่ายอยู่บ้างแต่ไม่มาก เพราะแต่ละ
จังหวัดมีโรงแรมน้อยมาก ยกเว้นบางจังหวัดที่เป็นจังหวัดท่องเที่ยวต่างๆ เช่น
จังหวัดชลบุรี หรือภูเก็ต เชียงใหม่ เป็นต้น

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและ
นักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351
คน ปรากฏว่า

(1) การจัดเก็บภาษีบุหรีเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอที่จะนำไปใช้ใน
กิจการสาธารณะได้ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 62.393 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 17.663 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.943 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การจัดเก็บภาษีน้ำมันเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอที่จะนำไปใช้ใน
กิจการสาธารณะได้ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 63.247 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.239 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 20.512 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว
เพียงพอที่จะนำไปใช้ในกิจการสาธารณะได้ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 56.980 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 20.512 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 22.507 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.6 หลักความมั่นคง

ตามกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้อำนาจในการจัดเก็บ
ภาษีในอัตราขั้นสูงสุดไว้ แต่จะเก็บต่ำกว่าอัตราขั้นสูงเท่าใดก็ได้ กรณีรายได้จาก
ภาษีบุหรีแม้โรงงานยาสูบจะเก็บจากต้นทางแต่ก็มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ
เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของบุหรีจากกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ไม่เก็บภาษี
รายการนี้หรือเก็บในอัตราที่แตกต่างกันกับผู้ค้าที่รับสินค้าไป ทำให้ขายสินค้า
ขายไม่ได้เพราะเมื่อรวมภาษีที่ต้องชำระให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสูง
กว่าผู้ค้ารายอื่นส่วนภาษีน้ำมันผันแปรตามภาวะเศรษฐกิจ เนื่องจากราคาน้ำมัน
ลอยตัว ราคาน้ำมันสูง คนบริโภคลดลงทำให้ภาษีเก็บได้น้อยลง

สำหรับค่าธรรมเนียมที่เก็บจากคนที่เข้าพักในโรงแรมก็ผันแปรตาม
ฤดูกาลของการท่องเที่ยว เพราะคนที่เข้าพักในโรงแรมก็คือคนต่างถิ่นหรือ

นักท่องเที่ยวนั่นเอง แม้เป็นฤดูกาลท่องเที่ยว ถ้าเหตุการณ์บ้านเมืองไม่สงบ เรียบร้อย การท่องเที่ยวก็ซบเซาไม่มีอะไรยืนยันได้ว่าคนจะมาท่องเที่ยวมากขึ้น หรือลดลงในแต่ละรอบเดือน รอบปีอย่างไร

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและ นักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอสอบแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) รายได้จากภาษีเงินได้หรือผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 55.840 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 25.925 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.233 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) รายได้จากภาษีน้ำมันผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 69.800 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.965 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.233 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) รายได้จากค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 70.655 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.111 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.233 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.7 หลักความเป็นธรรม

การค้ำชูหรือน้ำมันที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นโดยสถานการค้ารับสินค้าเข้ามาขาย ดังนั้น เมื่อแหล่งภาษีเกิดที่จังหวัดใดจึงต้องใช้ในการพัฒนาจังหวัดนั้น

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและ นักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอสอบแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) ภาษีเงินได้เก็บได้ในจังหวัดใดใช้พัฒนาจังหวัดนั้น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 78.632 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.128 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 16.239 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) ภาษีน้ำมันเก็บได้ในจังหวัดโคไซพัฒนาจังหวัดนั้น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 77.777 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 7.122 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 14.814 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บได้ในจังหวัดโคไซพัฒนาจังหวัดนั้น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 80.626 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 4.558 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 14.814 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.8 หลักความแน่นอน

ภาษีบุหรี่และภาษีน้ำมันมาจากทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไปมาระหว่างจังหวัดได้ โดยไม่มีกฎหมายห้าม เพราะเป็นไปตามกลไกตลาดและธุรกิจการค้า จึงทำให้ฐานภาษีสองรายการที่ไม่มีความแน่นอน เทคนิคการประเมินตรวจสอบที่ไม่ดีและต่างกันในแต่ละแห่งและแต่ละจังหวัด วิธีการประชาสัมพันธ์หรือการสร้าง ความเข้าใจและการจัดเก็บที่ต่างกัน ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณภาษีที่ตนต้องชำระได้แต่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง และในบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดอัตราภาษีแบบตายตัวแต่การให้คำนวณภาษีที่ต้องชำระให้คำนวณแบบเหมาจ่าย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) การจัดเก็บภาษีบุหรี่มีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาจ่าย สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 46.438 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 28.774 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 24.786 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การจัดเก็บภาษีน้ำมันมีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาจ่าย สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 52.421 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 24.501 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 23.076 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมมีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาจ่าย สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 56.695 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 21.652 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 21.652 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.9 หลักความประหยัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บภาษีบุหรี่และภาษีน้ำมันแทนโดยคิดค่าใช้จ่ายในอัตราร้อยละ 3 ดังนั้น รายได้อีกร้อยละ 97 จึงเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมด ทำให้รัฐเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บภาษีน้อยที่สุด ส่วนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอต่างๆ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีหน่วยงานย่อยในพื้นที่เหมือนในอดีตทำให้ไม่สะดวกในการชำระภาษี โดยในระยะแรกผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากกว่าจำนวนภาษีที่ต้องชำระด้วยซ้ำไป

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบุหรี่ได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 41.025 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 32.193 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 26.780 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 46.723 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 28.774 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 24.501 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม ได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 47.293 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 27.635 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 25.071 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.10 หลักความชอบธรรมตามกฎหมายภาษีอากร

โดยพื้นฐานการจะจัดเก็บภาษีบุหรี่และน้ำมันในอัตราใดจากธุรกิจใด ต้องมีกฎหมายให้ดำเนินการจึงจะกระทำได้ กรณีนี้เป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรคือพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 64 และมาตรา 65 ซึ่งต้องเสนอเป็นร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอรับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบด้วย หลังจากนั้น นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงลงนามประกาศใช้ได้และจะมีผลบังคับใช้ได้เมื่อประกาศโดยเปิดเผยแล้วสิบห้าวัน จึงเป็นการอนุมัติภาษีที่มีขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน ส่วนการจัดเก็บภาษีเป็นกระบวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินั้น และการบริหารภาษีที่เป็นรายได้ต้องนำเข้าเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การใช้จ่ายงบประมาณจะต้องเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของการพัฒนาและแผนพัฒนาประจำปีมีแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยจึงเป็นการบริหาร ภาษีอากรที่มีกฎเกณฑ์มากพอสมควร

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบุหรี่เพื่อให้มีรายได้บำรุงท้องถิ่น สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 80.056 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.418 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 16.524 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันเพื่อให้มีรายได้นำมาลงทุน สรุปลผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 79.487 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.982 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 14.529 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) กฎหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเพื่อให้มีรายได้นำมาลงทุน สรุปลผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 80.626 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.988 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 15.384 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.11 หลักความเสมอภาคทางภาษี

ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดเก็บภาษีนุหรีและภาษีน้ำมันมีลักษณะเป็นการทั่วไปไม่มีกำหนดในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ยกเว้นให้แม้แต่กิจการที่ส่วนราชการเป็นเจ้าของ (กรณีส่วนราชการจัดบริการสถานีจำหน่ายน้ำมันเพื่อเป็นสวัสดิการ) หรือธุรกิจของชาวประมงชายทะเล

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมก็มีลักษณะเช่นเดียวกับภาษีนุหรีและภาษีน้ำมัน

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีนุหรีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นธรรมไม่ได้เลือกปฏิบัติ สรุปลผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 74.928 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 6.837 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 17.094 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นธรรมไม่ได้เลือกปฏิบัติสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 71.225 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.262 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 20.512 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) ข้อบัญญัติจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นธรรมไม่ได้เลือกปฏิบัติ สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 73.504 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 7.122 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.373 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.12 หลักการบังคับใช้เป็นการทั่วไป

ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดเก็บภาษีนุหรือและภาษีน้ำมันมีลักษณะการใช้อำนาจตามส่วนของสินค้าที่รับเข้าสถานการค้าไม่มีผลบังคับย้อนหลัง ต้องประกาศโดยเปิดเผยให้ประชาชนทราบ แต่ไม่มีการจัดพิมพ์ในประกาศราชกิจจานุเบกษาเพราะมีกฎหมายให้ปิดประกาศข้อบัญญัติดังกล่าวไว้โดยเปิดเผยก่อนบังคับใช้แล้ว

ส่วนค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมก็เป็นการเรียกเก็บตามส่วนของราคาห้องพัก ห้องพักราคาสูงก็เสียภาษีมาก ห้องพักราคาถูกก็เสียภาษีน้อยไม่มีผลบังคับย้อนหลัง ต้องประกาศโดยเปิดเผยให้ประชาชนทราบ แต่ไม่มีการจัดพิมพ์ในประกาศราชกิจจานุเบกษาเพราะมีกฎหมายให้ปิดประกาศข้อบัญญัติดังกล่าวไว้โดยเปิดเผยก่อนบังคับใช้แล้ว

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) การบังคับใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีนุหรือมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไปสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 69.515 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 12.250 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.233 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การบังคับใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีน้ำมันมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไป สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 70.655 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 10.826 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 18.518 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การบังคับใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไปสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 72.079 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 7.122 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 20.797 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

8.13 หลักความเป็นกลางหรือการแทรกแซงทางภาษีอากร

การตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีอิสระเท่าที่ควร เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นทบวงการเมืองและมีผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาโดยการเลือกตั้ง จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าไม่มีการเมืองอยู่เบื้องหลังและมีการแทรกแซงโดยกลุ่มการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ ทั้งการออกข้อบัญญัติ หรือ การกำหนดรายจ่ายที่เป็นการกำหนดบทบาทของรัฐหรือบทบาททางสังคม ก็มีการแทรกแซงทั้งนั้น

ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ประชาชน ข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการทอดแบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 351 คน ปรากฏว่า

(1) การจัดเก็บภาษีนุหรือปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 63.247 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 12.250 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 24.501 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(2) การจัดเก็บภาษีน้ำมันปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองสรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 55.270 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.943 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 24.786 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(3) การจัดเก็บเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมปราศจากการ
แทรกแซงทางการเมือง สรุปผลระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

เห็นด้วย ร้อยละ 52.991 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 22.222 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ไม่มีความเห็น ร้อยละ 24.786 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว การบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดเป็นองค์กรทางการเมืองที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนที่เป็นฐานคะแนน
เสียง การเรียกเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมดังกล่าวอาจมีผลทางด้าน
การเมืองในอนาคตด้วย ดังนั้น ผู้บริหารจึงหลีกเลี่ยงไม่เก็บภาษี หรือจัดเก็บแบบ
ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือใช้วิธีแบบเหมาจ่ายต่างๆที่ ข้อบัญญัติฉบับนี้ให้เก็บใน
อัตราที่แน่นอนตายตัว

เมื่อพิจารณาตามความหมายของภาษีที่ว่า ภาษี คือเงินที่รัฐบาลเรียกเก็บ
จากรายษฎรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการบำรุงประเทศ และตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่บัญญัติว่า ประชาชนมีหน้าที่ต้อง
เสียภาษีให้แก่รัฐ และในข้อเท็จจริงเมื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจ
ออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีดังกล่าวแล้ว มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละจังหวัด
ดำเนินการไม่พร้อมกันบางจังหวัดไม่ดำเนินการเลย จึงทำให้เกิดความไม่เท่า
เทียมกันระหว่างประชาชนในประเทศ อีกทั้งภาษีสามประเภทนี้ซ้ำซ้อนอยู่กับ
ภาษีสรรพสามิตคือ สรรพสามิตเก็บภาษีสรรพสามิต สรรพากรเก็บ
ภาษีมูลค่าเพิ่มและมาให้ท้องถิ่นเก็บภาษีอีก จึงเป็นรายการภาษีที่ซ้ำซ้อนกันและ
สร้างภาระให้กับประชาชนเพราะระบบภาษีที่ซ้ำซ้อนนี้เป็นการผลักภาระให้กับ
ผู้บริโภค เกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีการจัดเก็บภาษี
จัดต่อหน้าที่พลเมืองตามรัฐธรรมนูญ จัดต่อหลักการด้านภาษี เพราะภาษีต้องลด
ความซ้ำซ้อนไม่ใช่เก็บแล้วเพิ่มความซ้ำซ้อน ด้วยเหตุนี้ ท้องถิ่นจึงไม่ควรจัดเก็บ
ภาษีสามประเภทนี้ แต่ควรไปจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แทน
ซึ่งจะเหมาะสมกว่า เช่น ค่าบำบัดน้ำเสีย ค่ากำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากภาษีทั้ง
สามประเภทไม่ได้นำไปแก้ปัญหาของงานโดยตรง แต่มีการนำไปใช้อย่างอื่น
เมื่อเก็บภาษีทั้งสามประเภทนี้จะมีผลกระทบต่อราคาสินค้า ซึ่งในทางปฏิบัติไม่มี

ข้อมูลชัดเจนว่า จังหวัดใดประชาชนสูบบุหรี่มาก จังหวัดใดประชาชนสูบบุหรี่
น้อยจำนวนเท่าใด

บทสรุป

ในการจัดตั้งองค์กรใดก็ตามจำเป็นต้องกำหนดโครงสร้างส่วนราชการ อำนาจหน้าที่และที่มาของแหล่งรายได้และรายจ่าย ภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีรายได้หลักของตนเองเพียง 4 รายการเท่านั้น คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้ในจังหวัดร้อยละห้า (รัฐเก็บให้) ภาษีบุหรี่ยาสูบ ภาษีน้ำมันและค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง นอกจากนี้ เป็นรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้เช่น ภาษีรถยนต์และล้อเลื่อน หรือค่าภาคหลวงแร่ ซึ่งจะได้รับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการจัดสรรของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพึ่งรายได้จากรัฐมากจะต้องทำตามเงื่อนไขของรัฐมากกว่าที่จะมีความเป็นอิสระ นอกจากนี้ การเก็บภาษีบุหรี่ยาสูบเป็นการเก็บสวนทางกับกระแสสังคมที่มีการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ภาษีน้ำมันอยู่ในสถานการณ์ที่มีการรณรงค์เพื่อการประหยัดพลังงาน และค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม ก็ผูกโยงไว้กับนักท่องเที่ยวซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นต้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรแหล่งรายได้ใหม่ที่ดีและมีความมั่นคงกว่าเดิม เพื่อจะได้มีอิสระในการทำงานและมีความมั่นคงในการบริหารงานมากขึ้น

ภาษีอากรที่จัดเก็บได้และเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะนำไปใช้ในกิจการใดบ้างนั้นไม่มีบทกฎหมายใดที่บัญญัติให้ใช้กิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง แต่ต้องใช้ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตของตนและอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้นเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีไม่สามารถจะนำงบประมาณไปใช้เพื่อการใดการหนึ่งในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราได้ ถ้าไม่ได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีก่อน

หากมีข้อกำหนดว่าเงินรายได้จากภาษีบุหรี่ยาสูบ น้ำมันให้นำไปใช้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียวหรือเพื่อใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว จะทำให้ไม่มีความเป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (มาตรา 284) เพราะการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมีขั้นตอนมาก โดยเฉพาะกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องอยู่ในกรอบแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนา 3 ปี ต้องตราเป็นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดโดยต้องได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนจึงจะลงนามประกาศใช้บังคับได้ ซึ่งจะเป็นไปตามสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละพื้นที่ หากกำหนดเป็นกฎหมายว่า รายได้จากฐานภาษีเหล่านี้ต้องใช้ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่นั้นๆ และไม่ต่างไปจากการรวมอำนาจเมื่อครั้งในอดีต ที่กระทรวง ทบวง กรมสั่งการให้แต่ละจังหวัดถือปฏิบัติอย่างเดียวกันทั่วประเทศ ทั้งๆที่สภาพปัญหาศักยภาพและความต้องการแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน เช่น ภาษีที่จัดเก็บจากบุหรี่ น้ำมัน และค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมที่เก็บได้ทั้งเขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยา(กรณีจังหวัดชลบุรี) ต้องไปจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตจังหวัดทั้งจังหวัด แต่การบำบัดน้ำเสียรวมยังไม่เป็นปัญหาเร่งด่วนเท่ากับการแก้ปัญหาสังคมหรือปัญหาอาสพติด ก็จะทำให้ปัญหาของประชาชนไม่ได้รับการแก้ไขทันท่วงที จึงเป็นการแก้ปัญหามิตรงจุดหรือในบางจังหวัดไม่มีแหล่งท่องเที่ยวก็จะใช้งบประมาณไม่ได้ หรือปัญหาการท่องเที่ยวไม่ได้เร่งด่วนเท่ากับปัญหาการส่งเสริมอาชีพ หรือการพัฒนาศักยภาพของประชาชน เป็นต้น ดังนั้น รายได้ทุกประเภทของท้องถิ่นทุกรูปแบบจึงไม่ได้กำหนดให้เป็นรายได้เฉพาะกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเท่านั้น

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ออกมาเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่3) พ.ศ.2546 ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีอากรและมีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

1.1 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกฎหมายท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งมีอำนาจออกเป็นกฎหมายได้ จึงมีการบังคับใช้ไม่พร้อมกันทั่วประเทศในขณะที่แหล่งกำเนิดภาษีอากรสามารถเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างจังหวัดได้ทั่วประเทศโดยไม่มีกฎหมายห้ามค้าขายข้ามเขต

1.2 การให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจอิสระในการตราข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นได้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรในอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละจังหวัด การบังคับใช้กฎหมายไม่พร้อมกัน เกิดการลักลั่นในการปฏิบัติตัวอย่างเช่น จังหวัดชลบุรีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าเช่าห้องพัก ส่วนในจังหวัดอื่นๆ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมในอัตราร้อยละ 2 ของค่าเช่าห้องพัก เป็นต้น

1.3 ทรัพย์สินที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีคือ บุหรี่ น้ำมัน และผู้พักในโรงแรม เป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการจัดเก็บรายได้ ซึ่งต่างจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ซึ่งจะเป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารระบบภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.4 ภาษีอากรที่จัดเก็บได้มีการเปลี่ยนแปลง หรือแปรผันตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ทำให้การบริโภคของ

ประชาชนขึ้นลงไม่แน่นอน ก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการประมาณการรายได้ในแต่ละรอบปี

1.5 ในทางปฏิบัติไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยไม่มีการคำนวณจ่ายภาษีตามอัตราที่ข้อบัญญัติกำหนด แม้จะมีกฎหมายให้อำนาจแก่ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือ หัวหน้าส่วนราชการโดยความเห็นชอบของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการสั่งยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของคู่ค้างชำระภาษีอากรได้โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือมีคำสั่ง แต่ไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดดำเนินการเลย ซึ่งจะต่างจากกรณีของกรมสรรพากร

1.6 เนื่องจากเป็นภาษีอากรใหม่ที่เพิ่งมีการจัดเก็บมาเพียง 6-7ปีเท่านั้น ความไม่เชี่ยวชาญของพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ขาดความร่วมมือจากประชาชนจึงทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีอากร

1.7 ผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการเพิ่มรายได้ชัดเจนเนื่องจากโครงสร้างขององค์กรเป็นองค์กรทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งจังหวัด ผู้บริหารไม่อยากให้มีผลกระทบต่อฐานเสียงในพื้นที่จึงมีการบริหารระบบภาษีแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยซึ่งกันและกันกับกลุ่มผลประโยชน์ในท้องถิ่น

1.8 การตรวจสอบการดำเนินการตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามารับผิดชอบดำเนินการ รวมทั้งไม่มีภาคเอกชนที่เข้มแข็งที่จะเข้ามาตรวจสอบ จึงไม่มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้การจัดเก็บรายได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันของประชาชนในทุกจังหวัด เพื่อให้การบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มีการทำงานโปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบเพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการเดือดร้อนเนื่องจากการเคลื่อนย้ายของสินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษี เพื่อให้การปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่ในแต่ละจังหวัดไม่เกิดปัญหาเลือกปฏิบัติและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเกิดความอดอัดที่จะต้องออกข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรจากประชาชน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายอันเกิดจากการแทรกแซงทางการเมืองของกลุ่มการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์อื่น และเพื่อประชาชนมีความรู้สึกเท่าเทียมกัน รักษ์พื้นที่และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นอันจะเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2546 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีนุหรีและภาษีน้ำมันตามมาตรา 64 และค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมตามมาตรา 65 โดยยกเลิกอำนาจการตราข้อบัญญัติในส่วนนี้

2.2 การจัดเก็บภาษีนุหรี ภาษีน้ำมันและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง ควรให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเพื่อบังคับใช้พร้อมกันทั่วประเทศ ซึ่งจะมีลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ ที่ให้อำนาจแก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บรายได้ในปัจจุบันนี้

2.3 ควรมีบทบัญญัติในกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีอากรทุกประเภทโดยให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

2.4 ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีความกล้าตัดสินใจในการออกข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรจากประชาชน ตามที่กฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจดำเนินการได้

2.5 การจัดเก็บรายได้จากแหล่งสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อผลักดัน การใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ในอัตราส่วนที่เหมาะสม เพราะมลภาวะเหล่านั้นทำให้เกิดอันตรายต่อสุขอนามัยของประชาชนและไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบอย่างจริงจัง

2.6 ควรเน้นการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีอากรให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องจัดเก็บภาษีอากรและการนำเงินภาษีอากรไปใช้พัฒนาในเขตจังหวัดให้มากขึ้นรวมทั้งให้ทราบถึงกระบวนการตรวจสอบการใช้งบประมาณของทางราชการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

โกวิทย์ พวงงาม.2542.การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมติใหม่ในอนาคต.

กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์

-----, 2544. วารสารดำรงราชานุภาพ. ปีที่1.เล่มที่ 2.เมษายน-กรกฎาคม
กรุงเทพฯ.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม.2543. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย.

(พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จรัส สุวรรณมาลา. 2541. เอกสารประกอบการสอนวิชา การบริหารงานคลังของ
รัฐ.

ม.ป.ท.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่และคณะ, 2546, นโยบายและแนวทางในการดำเนินการ
เกี่ยวกับ

ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้นโยบายการ
กระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.รายงานการวิจัย.

ม.ป.ท.

ดำรงค์ วัฒนาและคณะ, 2546 ,: นโยบายและแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้นโยบายการ
กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.รายงานการวิจัย:ม.ป.ท.

นววรรณ พันธุเมธา, 2544, คู่มือการใช้ภาษาไทยแนวใหม่.คลังคำ. กรุงเทพฯ:

อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนพลับลิชชิ่ง

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543, 2544.ราช
กิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป 118 ตอนพิเศษ 4ง (18 มกราคม)

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น.

2545.ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป 118 ตอนพิเศษ 23ง, (13
มีนาคม)

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542. 2542. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 116 ตอน 114 ก (17พฤศจิกายน)

พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476. 2477.ราชกิจจานุเบกษา 51 (24 เมษายน)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498. 2498. ราชกิจจานุเบกษา 72 ตอน11 (8 กุมภาพันธ์)

พระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.2481.2482.ราชกิจจานุเบกษา 55 (1 เมษายน)

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540. 2540. ราชกิจจานุเบกษา 114

ตอน 62 ก (31 ตุลาคม)

เพิ่มบุญ แก้วเขียว.2546.คู่มือประมวลรัษฎากร: การไล่สายทางกฎหมายสิทธิสรรพากร.กรุงเทพฯ:วิญญูชน

_____,2548. การไล่สายทางกฎหมายสิทธิสรรพากร.กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535:ม.ป.ท.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. 2540.ราชกิจจานุเบกษา 114

ตอน 55 ก(11 ตุลาคม)

ศุภลักษณ์ พิณีภูวดล. 2547. คำอธิบายทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร.(พิมพ์ครั้งที่3).กรุงเทพฯ:วิญญูชน

สมชัย ฤชุพันธุ์.2545.รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มีปัญหาอะไรแก้ไข

อย่างไร.กรุงเทพฯ: เอส แอล พลับบลิเคชั่น

สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2547. กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์

บรรณานุกรม (ต่อ)

คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

_____. 2544. การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.วารสารดำรงราชา

นุภาพ 1, 2 (เมษายน-กรกฎาคม) .ม.ป.ท.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวร.2546.โครงการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัด

ประสิทธิภาพการบริหารงาน.รายงานการวิจัย. ม.ป.ท.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.2546. ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ตลอดจนรูปแบบและขนาดที่เหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.รายงานการวิจัย.ม.ป.ท.

_____, 2546, ระบบการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานภาครัฐและประชาชน. รายงานการวิจัย. ม.ป.ท.สำนักงาน ก.พ. และกระทรวงมหาดไทย, 2544, การสัมมนา เรื่อง มิติใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ณ โรงแรมอมารีวอเตอร์เกต ประตูน้ํา. กรุงเทพฯ.24 สิงหาคม. ม.ป.ท.อัสถุวงศ์ ปาณิกบุตร.2540.แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง.กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร

ภาคผนวก

ตารางแสดงผล

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยการทอแบบสอบถาม

ตารางที่ 1: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าภาษีบุหรี่
เก็บซ้ำซ้อนหน่วยงานอื่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	21	26	71	11	36.752
ไม่เห็นด้วย	25	14	89	21	42.450
ไม่มีความเห็น	33	18	19	3	20.797
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 2 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าภาษีน้ำมัน
เก็บซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	30	33	93	11	47.578
ไม่เห็นด้วย	21	12	67	21	34.472
ไม่มีความเห็น	28	13	19	3	17.948
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 3 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า
ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	30	28	71	11	39.886
ไม่เห็นด้วย	19	19	85	21	41.025
ไม่มีความเห็น	30	11	23	3	19.088
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 4 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า บุหรีเป็น
ทรัพย์สินเคลื่อนที่ได้ทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าทรัพย์สินที่ไม่เคลื่อนที่

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	23	33	93	14	46.438
ไม่เห็นด้วย	17	12	61	18	30.769
ไม่มีความเห็น	39	13	25	3	19.373
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 5 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า น้ำมันเป็น
ทรัพย์สินเคลื่อนที่ได้ทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าทรัพย์สินที่ไม่เคลื่อนที่

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	32	31	92	16	48.717
ไม่เห็นด้วย	15	11	59	16	28.774
ไม่มีความเห็น	32	16	28	3	22.507
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 6 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บจากคนที่พักในโรงแรมทำให้เก็บภาษีได้ยากกว่าภาษีอื่นๆ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	31	34	92	16	49.287
ไม่เห็นด้วย	19	13	63	15	31.339
ไม่มีความเห็น	29	11	24	4	19.373
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 7: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การไม่ บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเก็บภาษีบุหรี่ได้ น้อยลง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	39	35	142	25	68.660
ไม่เห็นด้วย	4	9	20	9	11.965
ไม่มีความเห็น	36	14	17	1	19.373
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 8: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บภาษีน้ำมันได้น้อยลง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	39	34	143	20	66.381
ไม่เห็นด้วย	5	5	17	13	11.396
ไม่มีความเห็น	35	19	19	2	21.367
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 9 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมได้น้อยลง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	33	33	134	22	63.247
ไม่เห็นด้วย	8	12	24	10	15.384
ไม่มีความเห็น	38	14	21	3	21.652
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 10: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การจัดเก็บ
ภาษีบุหรี่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภค**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	35	25	139	31	65.527
ไม่เห็นด้วย	13	16	26	3	16.524
ไม่มีความเห็น	31	17	14	1	17.948
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 11: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การจัดเก็บ
ภาษีน้ำมันไม่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภค**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	28	27	85	19	45.299
ไม่เห็นด้วย	24	19	69	12	35.327
ไม่มีความเห็น	27	12	25	2	18.803
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 12 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การ
จัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมไม่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภค**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	37	32	137	24	65.527
ไม่เห็นด้วย	16	13	21	8	16.524
ไม่มีความเห็น	26	14	21	3	18.233
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 13 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ภาษีบุหรี่
เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอที่จะนำไปใช้ในกิจการสาธารณะได้**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	35	36	124	24	62.393
ไม่เห็นด้วย	10	7	35	10	17.663
ไม่มีความเห็น	34	15	20	1	19.943
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 14 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ภาษีน้ำมัน
เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอที่จะนำไปใช้ในกิจการสาธารณะได้**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	34	39	122	27	63.247
ไม่เห็นด้วย	12	7	32	6	16.239
ไม่มีความเห็น	33	12	25	2	20.512
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

**ตารางที่ 15 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า
ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพียงพอที่จะนำไปใช้ใน
กิจการสาธารณะได้**

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	33	36	111	20	56.980
ไม่เห็นด้วย	10	11	38	13	20.512
ไม่มีความเห็น	36	11	30	2	22.507
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 16 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า รายได้ จากภาษีบุหรี่ปันแปรหรือเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	32	36	106	22	55.840
ไม่เห็นด้วย	12	8	59	12	25.925
ไม่มีความเห็น	35	14	14	1	18.233
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 17 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า รายได้ จากภาษีน้ำมันผันแปรหรือเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	45	40	138	22	69.800
ไม่เห็นด้วย	5	5	21	11	11.965
ไม่มีความเห็น	29	13	20	2	18.233
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 18 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า รายได้ จากค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมผันแปรหรือเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	43	42	134	29	70.655
ไม่เห็นด้วย	7	4	24	4	11.111
ไม่มีความเห็น	29	12	21	2	18.233
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 19 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ภาษีบุหรี่
เก็บได้ในจังหวัดโคโลราโดพัฒนาจังหวัดนั้น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	44	43	158	31	78.632
ไม่เห็นด้วย	4	4	8	2	5.128
ไม่มีความเห็น	31	11	13	2	16.239
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 20 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ภาษีน้ำมัน
เก็บได้ในจังหวัดโคโลราโดพัฒนาจังหวัดนั้น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	46	43	153	31	77.777
ไม่เห็นด้วย	7	5	11	2	7.122
ไม่มีความเห็น	26	9	15	2	14.814
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 21 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า
ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเก็บได้ในจังหวัดโคโลราโดพัฒนาจังหวัดนั้น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	53	43	156	31	80.626
ไม่เห็นด้วย	2	6	7	1	4.558
ไม่มีความเห็น	24	9	16	3	14.814
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 22: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การจัดเก็บภาษีบุหรี่มีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาะสม

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	29	26	96	12	46.438
ไม่เห็นด้วย	12	15	56	18	28.774
ไม่มีความเห็น	38	17	27	5	24.786
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 23 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การจัดเก็บภาษีน้ำมันมีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาะสม

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	31	31	106	16	52.421
ไม่เห็นด้วย	19	13	38	16	24.501
ไม่มีความเห็น	29	14	35	3	23.076
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 24 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมมีอัตราแน่นอนแต่ในทางปฏิบัติมีลักษณะเหมาะสม

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	31	33	117	18	56.695
ไม่เห็นด้วย	17	12	33	14	21.652
ไม่มีความเห็น	31	13	29	3	21.652
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 25: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบุหรี่ได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	23	30	77	14	41.025
ไม่เห็นด้วย	14	10	70	19	32.193
ไม่มีความเห็น	42	18	32	2	26.780
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 26 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	20	28	100	16	46.723
ไม่เห็นด้วย	21	11	50	19	28.774
ไม่มีความเห็น	38	19	29	0	24.501
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 27 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมได้น้อยแต่เสียค่าใช้จ่ายมาก

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	26	31	91	18	47.293
ไม่เห็นด้วย	12	12	59	14	27.635
ไม่มีความเห็น	41	15	29	3	25.071
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 28: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า กฎหมาย
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบุหรี่เพื่อให้มีรายได้บำรุงท้องถิ่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	46	43	160	32	80.056
ไม่เห็นด้วย	3	2	5	2	3.418
ไม่มีความเห็น	30	13	14	1	16.524
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 29 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า กฎหมาย
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีน้ำมันเพื่อให้มีรายได้บำรุงท้องถิ่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	46	44	158	31	79.487
ไม่เห็นด้วย	7	5	7	2	5.982
ไม่มีความเห็น	26	9	14	2	14.529
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 30 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า กฎหมาย
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมเพื่อให้มี
รายได้บำรุงท้องถิ่น

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	52	42	158	31	80.626
ไม่เห็นด้วย	3	6	3	2	3.988
ไม่มีความเห็น	24	10	18	2	15.384
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 31: จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ข้อบัญญัติ
จัดเก็บภาษีบุหรี่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นธรรมไม่ได้เลือก
ปฏิบัติ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	38	34	158	33	74.928
ไม่เห็นด้วย	7	6	10	1	6.837
ไม่มีความเห็น	34	14	11	1	17.094
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 32 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ข้อบัญญัติ
จัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นธรรมไม่ได้เลือก
ปฏิบัติ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	38	37	144	31	71.225
ไม่เห็นด้วย	8	6	13	2	8.262
ไม่มีความเห็น	33	15	22	2	20.512
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 33 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า ข้อบัญญัติ
จัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความ
เป็นธรรมไม่ได้เลือกปฏิบัติ

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	42	42	141	33	73.504
ไม่เห็นด้วย	6	4	15	0	7.122
ไม่มีความเห็น	31	12	23	2	19.373
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 34 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การบังคับ
ใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีบุหรืมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไป

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	37	38	145	24	69.515
ไม่เห็นด้วย	10	6	18	9	12.250
ไม่มีความเห็น	32	14	16	2	18.233
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 35 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การบังคับใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีน้ำมันมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไป

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	44	37	143	24	70.655
ไม่เห็นด้วย	5	8	17	8	10.826
ไม่มีความเห็น	30	13	19	3	18.518
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 36 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การบังคับใช้ข้อบัญญัติจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมมีการบังคับใช้เป็นการทั่วไป

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	40	38	148	27	72.079
ไม่เห็นด้วย	4	5	10	6	7.122
ไม่มีความเห็น	35	15	21	2	20.797
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 37 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การ
จัดเก็บภาษีบุหรี่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	36	34	123	29	63.247
ไม่เห็นด้วย	4	9	27	3	12.250
ไม่มีความเห็น	39	15	29	3	24.501
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 38 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การ
จัดเก็บภาษีน้ำมันปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	34	31	102	27	55.270
ไม่เห็นด้วย	9	9	47	5	19.943
ไม่มีความเห็น	36	18	30	3	24.786
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ตารางที่ 39 : จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่า การ
จัดเก็บภาษีค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมปราศจากการแทรกแซงทาง
การเมือง

ระดับ ความคิดเห็น	ผู้เสีย ภาษี (ราย)	ประชาชน (ราย)	ข้าราชการ (ราย)	นักการเมือง ท้องถิ่น(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	25	31	104	26	52.991
ไม่เห็นด้วย	18	12	42	6	22.222
ไม่มีความเห็น	36	15	33	3	24.786
รวม(ราย)	79	58	179	35	351

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 45(1) มาตรา 51 มาตรา 64 และมาตรา 71 วรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงตราข้อบัญญัตินี้ไว้โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีและ โดยอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบัญญัตินี้

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เรียกเก็บตามข้อบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน บุหรี่ซิการ์แรต บุหรี่ซิการ์

“สถานค้าปลีก” หมายความว่า

(1) สถานบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน

(2) ร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิด บุหรี่ ซิกาแรตหรือบุหรี่ยีการ์ ประเภทขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน(ประเภท 3) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และให้หมายความรวมถึงร้านค้าที่ได้รับอนุญาตขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรี่ยีการ์แรต หรือบุหรี่ยีการ์ ประเภทขายโดยไม่จำกัดจำนวน (ประเภท 1)และประเภทครั้งละไม่เกิน 20,000 มวน (ประเภท 2) ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 ซึ่งได้ขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวนด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้ง

“ผู้ค้าปลีก”หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานค้าปลีก

“องค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

“ภาษีอากรค้างชำระ” หมายความว่า ภาษีตามข้อบัญญัตินี้ที่มีได้ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนดตามข้อ 5.4 และภาษีที่ชำระไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไป

ข้อ 4 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้สถานค้าปลีกในเขตจังหวัดเสียภาษีตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บ

ข้อ 5 การเรียกเก็บภาษี และการเสียภาษีตามข้อ 4 ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

5.1 อัตราภาษีเรียกเก็บให้เป็น ดังนี้

(1) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 4.54 สตางค์

(2) ยาสูบชนิดบุหรีชิกาแรต และบุหรีชิการ์ อัตรา만원ละ 4.54 สตางค์

5.2 ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีของสถานค้าปลีกให้เกิดขึ้นในเวลาที่ได้รับมอบสินค้าเข้าไปไว้ในสถานค้าปลีก

5.3 ให้ผู้ค้าปลีกเสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

5.4 ให้ผู้ค้าปลีกยื่นแบบรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิตกำหนดพร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องถิ่นที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่ ภายในวันที่ยี่สิบของเดือนถัดจากวันที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

เศษของหนึ่งบาทของภาษีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งให้ตัดทิ้ง

5.5 ให้ผู้ค้าปลีกจดทะเบียนสถานค้าปลีกของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพสามิต กำหนดพร้อมกับชำระภาษีต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ณ สำนักงานสรรพสามิตแห่งท้องถิ่นที่สถานค้าปลีกตั้งอยู่

ให้ถือว่าใบอนุญาตขายยาสูบหรือนำออกแสดงเพื่อขายยาสูบชนิดบุหรีชิกาแรต หรือบุหรีชิการ์ ที่เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิตให้เป็นทะเบียนสถานค้าปลีกตามวรรคหนึ่งด้วย

5.6 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ประเมินเรียกเก็บภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มจากผู้ค้าปลีก กรณีที่ผู้ค้าปลีกไม่ยื่นแบบรายการภาษี พร้อมกับชำระภาษีในระยะเวลาที่กำหนดใน ข้อ 5.4 หรือชำระภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกผู้ค้าปลีกหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องให้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น

5.7 ให้ผู้ค้าปลีกเสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตรา ดังต่อไปนี้

(1) กรณีไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 5.4 ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของค่าภาษีที่จะต้องเสีย

(2) กรณียื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 5.4 แต่ไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียขาดไปให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของภาษีที่เสียขาดไปนั้น

5.8 กรณีผู้ค้าปลีกไม่ยื่นแบบรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 5.4 หรือชำระภาษีขาดจากจำนวนภาษีที่ต้องเสียให้เสียเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระ โดยไม่รวมเบี้ยปรับ และการคำนวณเงินเพิ่มดังกล่าวมิให้คิดทบต้น โดยเงินเพิ่มตามกรณีนี้มีให้เกินกว่าจำนวนภาษีต้องชำระโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

5.9 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้ถือเป็นภาษี โดยเบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มให้งดหรือลดลงตามระเบียบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

ข้อ 6 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบอำนาจให้กรมสรรพสามิตออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข เพื่อการจัดเก็บภาษีได้

ข้อ 7 การบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

ข้อ 8 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อ 5.5 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ข้อ 9 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผู้ใดไม่ยื่นแบบรายการภาษีตามข้อ 5.4 ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับ

ข้อ 10 ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ นำ
พยานหลักฐานเท็จมาแสดง หรือยื่นบัญชีหรือเอกสารอันเป็นเท็จ เพื่อจะไม่เสีย
ภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 11 ให้ความผิดตามข้อบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และ
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายใน
สามสิบวันนับตั้งแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามวรรคสองให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 12 เมื่อกรมสรรพสามิตซึ่งได้รับมอบให้เรียกเก็บภาษีแทนตามข้อ 5
เรียกเก็บภาษีแทนเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด และได้หักค่าใช้จ่ายตามอัตรา
ที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา 71 วรรคหนึ่งแห่ง
พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แล้วให้ส่งมอบภาษีทั้ง
จำนวนแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 13 ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเป็นผู้รักษาการตาม
ข้อบัญญัตินี้และมีอำนาจออกประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
ข้อบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ
สำนักขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสิบห้าวันให้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ 30 เดือนมีนาคมพ.ศ.2542

ลงชื่อ ภิญโญ ตันวิเศษ

(นายภิญโญ ตันวิเศษ)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

อนุมัติ
ลงชื่อ สุจริต ปัจฉิมนันท์
(นายสุจริต ปัจฉิมนันท์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

เหตุผลที่ตราข้อบัญญัตินี้ : โดยที่เป็นการสมควรเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากสถานค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และยาสูบ เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปจ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัตินี้

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
เรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พัก
โรงแรม พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 45(1) มาตรา 51 มาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จึงตราขึ้นบัญญัตินี้ขึ้นไว้ โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และโดยอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้ เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี” เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักโรงแรม พ.ศ. 2542

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2543 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ข้อบัญญัตินี้

“โรงแรม” หมายความว่า บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่ประสงค์จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว

“ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรม” หมายความว่า เจ้าสำนักตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“ผู้พัก” หมายความว่า คนเดินทาง หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเจ้าสำนักจัดให้พักอาศัยในโรงแรมเพื่ออยู่หรือพักชั่วคราว โดยจะรับสินจ้างหรือไม่ก็ตาม

“ค่าเช่าห้องพัก” หมายความว่า ค่าเช่าห้องพักที่โรงแรมจัดเก็บจากผู้พัก

“ค่าธรรมเนียม” หมายความว่า ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้ง

“องค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ข้อ 4 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วน
จังหวัด

ข้อ 5 ให้ผู้พักในโรงแรมเสียค่าธรรมเนียมให้แก่องค์การบริหารส่วน
จังหวัดในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าเช่าห้องพัก

ข้อ 6 ให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามข้อ 5
จากผู้พักไว้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกครั้งที่มีการเรียกเก็บค่าเช่า
ห้องพัก

ข้อ 7 ให้ผู้ควบคุมและผู้จัดการโรงแรมมีหน้าที่ ดังนี้

(1) ออกหนังสือรับรองการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้พักเพื่อเป็น
หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) จัดให้มีการปิดประกาศข้อบัญญัตินี้ไว้โดยเปิดเผยให้ผู้พักทราบ

(3) จัดทำบัญชีผู้พักและรายละเอียดค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามแบบที่
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกาศกำหนด

ข้อ 8 ให้ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมนำส่งค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตาม
ข้อ 6 ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสถานที่ที่นายกองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดประกาศกำหนดภายในวันที่สิบของเดือนถัดไป พร้อมบัญชีผู้
พักและรายละเอียดค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามข้อ 7(3)

ข้อ 9 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมีหนังสือเรียกผู้
ควบคุมและจัดการโรงแรม ผู้พัก หรือผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร
หรือหลักฐานอื่นใดมาเพื่อตรวจสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ โดยให้
เวลาผู้นั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับตั้งแต่วันรับหนังสือ

ข้อ 10 แบบพิมพ์ ที่ใช้ในการเรียกเก็บและนำส่งค่าธรรมเนียมให้
เป็นไปตามแบบที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

ข้อ 11 ผู้พักผู้ใด ไม่เสียค่าธรรมเนียมตามข้อ 5 ต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 12 ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมผู้ใดไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตาม
ข้อ 6 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

ข้อ 13 ผู้ควบคุมและจัดการโรงแรมผู้ใดไม่นำส่งค่าธรรมเนียมตามข้อ 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 14 ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อจะไม่เสียค่าธรรมเนียมไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่นำส่งค่าธรรมเนียม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ 15 ให้ความผิดตามข้อบัญญัตินี้เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ 16 ให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นผู้รักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสิบห้าวันให้มีผลใช้บังคับได้

ประกาศ ณ วันที่ 30 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542

ลงชื่อ ภิญโญ ตันวิเศษ

(นายภิญโญ ตันวิเศษ)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

อนุมัติ

ลงชื่อ สุจริต ปัจฉิมนันท์
(นายสุจริต ปัจฉิมนันท์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

เหตุผลที่ตราข้อบัญญัตินี้ : โดยที่เป็นการสมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่และอำนวยความสะดวกสาธารณะแก่ประชาชนจึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัตินี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวัฒนา
วัน เดือน เกิด	14 สิงหาคม 2500
สถานที่เกิด	จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	188/5 หมู่2 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2526-2535	กรรมการสุขาภิบาลบางพระ
พ.ศ. 2535-2540	สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
พ.ศ.2540-2542	ประธานกรรมการสุขาภิบาลบางพระ
พ.ศ. 2542-2547	นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ
พ.ศ.2547-ปัจจุบัน	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี
รางวัลที่เคยได้รับ	
พ.ศ. 2546	รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กระทรวงมหาดไทยวุฒิการศึกษา
พ.ศ.2534	ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ.2544	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)